

KRÆMER, VERA VON

Vi reder oss själva : berättelse för
flickor

1933

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök*:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra*:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

B. WAHLSTRÖMS (FLICKBÖCKER)
186 UNGDOMSBÖCKER.

*Vi reder oss
själva*
av Vera von Krämer

STOCKHOLM
B. WAHLSTRÖMS FÖRLAG

PRIS 1.50.

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Udew.
Barnb.
Saml.

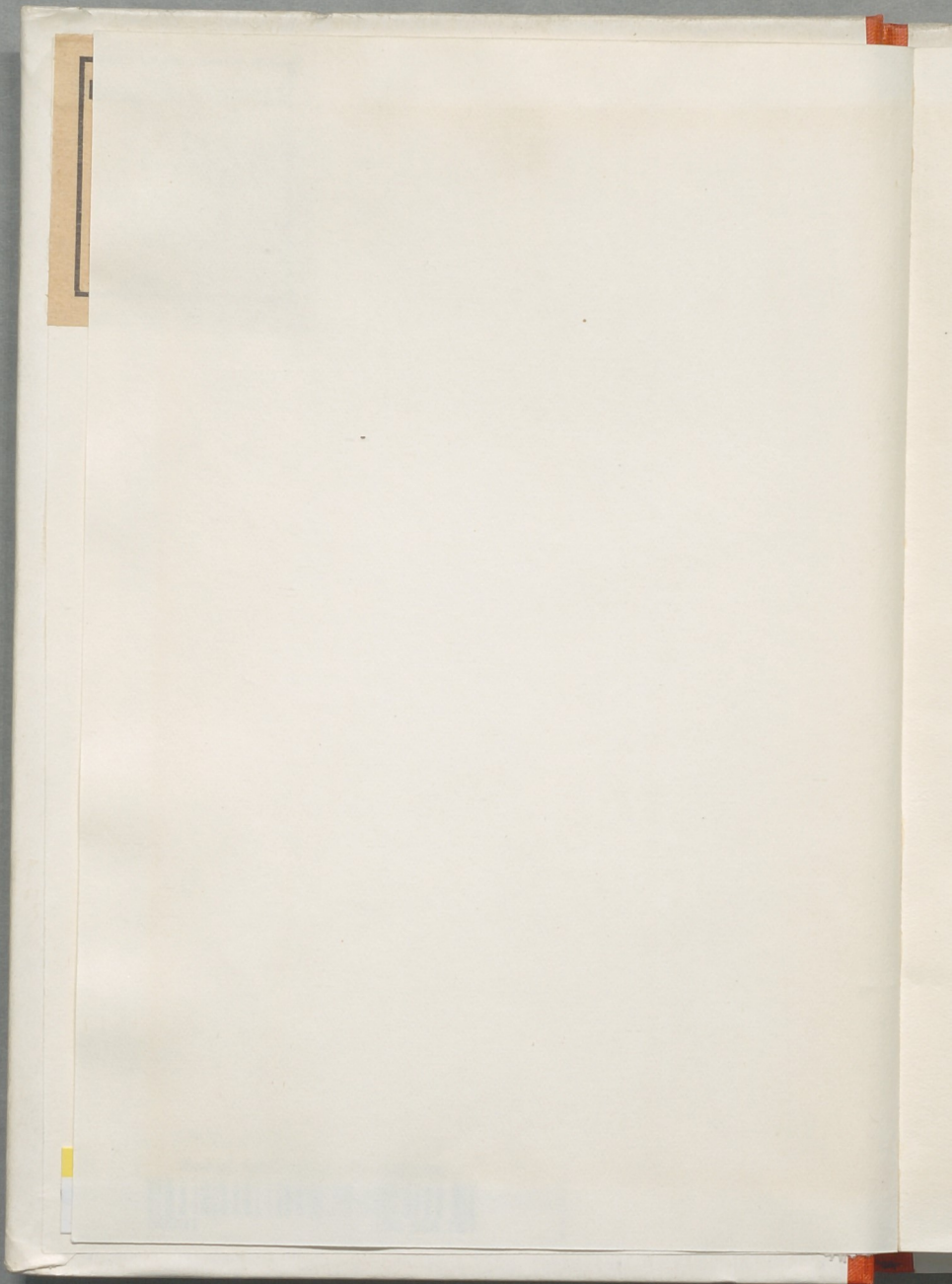
Kungl. biblioteket, Stockholm

50001

000 558 751

VEIÐI & KRÆFTI
VI REDUR OSS SÁLVA

VERA v. KRÆMER
VI REDER OSS SJÄLVA

VI REDER OSS SJÄLV
YERA v KREMER

B. WAHLSTRÖMS UNGDOMSBÖCKER. 186.

VI REDER OSS SJÄLVA

BERÄTTELSE FÖR FLICKOR

AV

(VERA v. KRÆMER)

B. WAHLSTRÖMS BOKFÖRLAG

VI REDER OSS SJÄLV

BERÄTTNING FÖR BARN

Copyright 1933 by
B. Wahlströms Bokförlag
Stockholm.

B. Wahlströms Förlagstryckeri - Stockholm 1933.

VI REDER OSS SJÄLVA

FÖRSTA KAPITLET.

— Du behöver inte vara det minsta orolig, sade faster Helga med sin bestämda röst. Inte det minsta. Vi ska ordna det så bra. Du ser att jag redan är i farten.

På sängen, klädd och ovanpå, låg barnen Tallbergs mamma. Hon smålog litet, trots att hon väntade doktorn och antagligen måste föras till sjukhus, måste hon le. Helga var sig lik, hon var i sitt esse, när hon fick styra och ställa. Fru Tallbergs blick gick till barnen, de två som voro hemma och som nu stodo tysta vid sängen och bara sågo på modern, ur stånd att komma sig för med att hjälpa faster Helga, så vida de inte blevo enkom tillsagda för var gång.

De två voro Margit, den äldsta, 15 år, och Gabriella, som var elva. Det fanns en till i sys-

konkretsen, Svante, nio år. Han var ute, den olycksaliga lilla slarvern, han borde ha varit hemma för länge sedan. Nu skulle han kanske komma för sent att få taga farväl av modern och detta tänkte de båda systrarna också på, där de stodo och sågo ut som om alla tankar stått stilla i dem. Faster Helga, som inte var van vid varken dem eller andra barn, var inom sig otålig på flickornas tafatta stirrande, men hon behärskade sig.

Lyckligtvis hade det inte ännu gått upp för faster Helga att Svante fattades. De tre andra väntade på honom, mitt i all bedrövelsen. Svante passade aldrig på måltiderna, än var det det och än det, han hade alltid alldeles riktiga förklaringar till hands på att han kom för sent. Om han komme för sent nu — nej, det vore ett för hårt straff för hans glömska av tiden. De tre visste vilken vild förtvivlan som skulle gripa honom om han inte finge ta adjö av sin mamma — sedan skulle han ju få hälsa på henne på sjukhuset, men i alla fall! — Och hur han skulle skämmas för att han kommit för sent hem också vid ett sådant tillfälle.

Hans mamma tänkte på en sak till och hon

smålog ännu mer — det skulle vara något att få tala om för kamraterna, att ens mamma hade förts bort i ambulans, att ambulansen stått utanför *deras* port, att det blivit folksamling... Det skulle Svante inte kunna bravera med, om han inte snart ville vakna upp och titta på klockan...

Men vid denna föreställning, att ambulansen skulle komma, måste fru Tallberg svälja ett tag. För henne var det inte så roligt. Allt det mod hon låg här och samlade inom sig, höll på att svika henne.

— Du är väl så snäll och lägger ner näsdukar? sade hon till faster Helga. Hon hade just nu behövt en att torka sig litet i ögat med.

— Ja visst, näsdukar? Var har du dem? I vilken låda? Faster Helga snodde runt och fru Tallberg gav Gabriella en bevekande blick. Gabriella var mera praktisk än sin äldre syster.

Gabriella vaknade till.

— Jag ska hämta fram dem, om faster vill komma med in i pappas byrå, där ligger en hel hög nystrukna näsdukar...

De gingo in i rummet intill och Margit blev ensam med sin mamma.

Hon lutade sig genast över henne, modern ville

slå armarna om halsen på henne, men kom ihåg att hon inte borde röra på sig.

— Jag tror nog att Svante kommer! viskade Margit och kysste modern. Nu ska ju doktorn först komma hit, så han har ju litet tid på sig. Hon kysste modern och smekte henne på kinden. Det var som om det voro viktigare att Svante kom än doktorn!

Och medan vi vänta på doktorn, låt oss berättas hur det blivit som det är just nu i familjen Tallberg och vad det är för en familj.

Herrn i huset är ingenjör och för tillfället ända borta i Amerika, där han för den stora fabriksräkning, där han är anställd, skall leda uppsättningen av en svensk kylanläggning. Han skulle vara borta ännu minst en månad och det gällde att inte skrämman upp honom, då kunde han resa hem hals över huvud — eller också kunde han inte komma ifrån och då skulle han plågas av en sådan oro för detta plötsliga sjukdomsfall, att hans dagar och nätter skulle bli förstörda.

Fru Tallberg hade känt sig litet »dålig», som man säger, i en fjorton dagar, hon hade litet ont, men brydde sig inte om det. Hon visste nog vad det var, hon hade en gång haft magsår och nu

misstänkte hon att det var det som visade sig igen. Och så med ens blev hon häftigt sjuk och då visste hon att det var en sak man måste göra: ligga orörlig. Om hon envisades att gå uppe eller inte ville ge sig ro att komma in på sjukhuset, då kunde det bli nödvändigt med operation och det vore ännu mer tidsödande. Således lade hon sig tvärt och bad Margit ringa till faster Helga. Det var den enda släkting de hade i staden, det fanns en moster till barnen, hon bodde i Norrland, och en farbror, han bodde i Linköping och till ingen av dem kunde man ju vända sig. Barnen hade sina skolor, det bästa var att de flyttade hem till faster Helga.

— Vi kan så bra vara ensamma här i våningen! bad Margit. Men det kom inte på fråga, det skulle faster Helga aldrig tillåta, hon skulle känna det som om man inte ville ha hennes hjälp. Och hon trodde inte på att tre barn skulle kunna reda sig på egen hand — vilket däremot deras mamma mycket väl visste att de kunde, om det än kanske inte skulle bli så utomordentligt väl städat eller barnen ibland skulle nöja sig med bananer i stället för gröt. Fru Tallberg skötte ensam hushållet utan jungfru, det var därför

våningen skulle bli utan hjälp om hon var borta, främmande hjälp var heller inte så lämpligt att ta just då.

Faster Helga hade varit en betrodd kassörska i en stor firma, hon hade nu pension och hade dessutom sparat litet, så hon hade det bra. Hon bodde i ett högmodärnt hus i en lägenhet med två rum och kokvrå. Egentligen vore detta litet för mycket för henne, men hon hade möblerna och så skulle en vän flytta tillsammans med henne om ett halvt år. Då bleve vännen pensionerad och de båda fröknarna beredde sig på att få det lugnt och behagligt, de skulle få ägna sig åt vad de längtat efter, den ena ville gå på konserter och konstföreläsningar, den andra ville väva. En annan sak ville de båda två — ha hund eller katt. Men man fick visst inte ha någondera i de här husen... Det var ett litet moln som steg upp vid horisonten, men faster Helga sade bara: då säljer vi vår lägenhet och flyttar till landet eller till en småstad. Då får Marlina höra sin musik i radio, det får räcka!

Nu höll hon på att taga fram vad barnen skulle ha med sig, en kappsäck stod öppen i rummet intill.

— Men snälla Helga, sade fru Tallberg, det brådskar inte så förskräckligt. Det går bra att komma hit och hämta vad som ska vara, våningen finns ju kvar, fast jag inte är i den. Barnen ska gå hit och bada, tycker jag, Margit kan äta sin skolfrukost här, slå slipper du... Det är snart påsk, då kan de laga sig middagen också.

— Det har du verkligen rätt i! sade faster Helga.

Gabriella och Margit växlade ofrivilligt en blick och ett leende. Faster Helga sade alltid på sitt rappa sätt — det har du verkligen rätt i! Men hon gjorde ändå hälst som hon själv ville.

— Vad skrattar flickorna åt? sade hon litet misstänksamt. Det började göra henne nervös att de båda flickorna så där stodo och tittade och inte »rörde en fena», men just som Margit skulle till att bedyra att de inte alls hade skrattat, så ringde det. Doktorn!

Och då hade ingen lust att skratta.

Doktorn var en fryntlig, stor och lång herre. Flickorna fingo gå ut, de stodo i hallen och höllo varandra i hand och bara väntade.

Det dröjde inte länge innan doktorn kom ut, han skulle tvätta sig om händerna i toalettrummet här ute, där Margit hängt in rena handdukar.

— Det är ingenting farligt alls, sade han vänligt. Gå ni in och ta hand om er lilla mamma, hon är så förständig att hon vill lägga sig en månad på halvskilt rum. Där kan ni komma och hälsa på henne och så blir hon bra. Och så tar vi inte med oss några godsaker, som hon inte får äta! Var har vi telefon? Det är mindre skadligt att ta ambulans och inte bil.

Han gick själv och ringde och medan de väntade, pratade han med faster Helga och stod och torkade sina vita händer så de trodde att han rent hade glömt vad han höll på med. Men han visste det mycket väl, läkare göra så.

Nu började det bli ängsligare i luften, flickorna och deras mamma voro inom sig mer tack samma än de visste om för att den stora doktorn var kvar där, då kunde inte faster Helga fara omkring så mycket... Så hörde de en nyckel sättas i låset. Det måste vara Svante, var och en av dem hade egen nyckel för att inte behöva vara beroende av varandra, i fall modern skulle vara

ute och handla. Alla de tre, flickorna och deras mor, drogo ett djupt andetag av lättnad. Lilla Svante, så fick han då komma hem innan...

De hade inte hunnit tänka tanken ut, förr än han kom störtande in i rummet.

— Kan ni tänka er, skrek han, det står en ambulans...

Så fick han se dem alla, hur de stirrade på honom, Gabbi och Maggan och att faster Helga var hemma? Och så den där stora herrn med en handduk i händerna?

Varför låg modern på sängen? Vad var det? Svante blev förfärad, hörde den spännande ambulansen ihop med...

— Jo du, sade doktorn, det stämmer? Vad är du för en liten karl?

Han tog Svante i luggen och böjde hans huvud bakåt. Svante mötte frimodigt hans blick, men det började stiga något förargligt fuktigt i Svan-tes ögon, doktorn såg det och sade på sitt snälla vis:

— Vad var det du hette sa du? Svante? Vi ska ta hand om din mamma så att hon blir riktigt bra och det är inte det ringaste farligt. Nu har vi dem här...

Det ringde och Margit sprang och öppnade för ambulansens folk.

— Skynda nu och ta adjö av mamma, men ni ska vara lika duktiga som hon! sade doktorn och de förstod vad han menade, att det låg allvar bakom de glatt sagda orden och de puffar han gav dem i ryggen. De fingo inte göra för stor affär av det. Doktorn gick under tiden ut och satte på sig rocken, faster Helga tog på sig hatt och kappa, hon skulle följa med.

— Nu kommer ni hem till mig så fort ni hinner! sade hon brådskande. Jag är nog före er, i annat fall får ni vänta i förstugan en stund...

Svante var alldeles förfärad fortfarande, han kunde inte fatta att allt detta gällde dem. Modern såg det, hon ropade på honom:

— Håll mig i handen, Svante, sade hon. Gå bredvid mig ända fram till dörren, jag har sett dig så litet i dag, min älskade gosse. Jag vill säga dig något!

Svante lutade sig ned och modern viskade:

— Nu måste du hjälpa mig så att inte faster Helga blir vid misshumör! Hon är inte van att ha tre barn, ska du veta. Jag litar på dig, Svante, du är i pappas ställe nu, förstår du!

Hon kysste honom lätt och han svalde, men lyfte på huvudet, varje tanke på att skryta i skolan med det intressanta i allt detta, var totalt borta för honom. Och det kom inte igen heller, det får man säga till Svantes heder.

— Jag lovar mamma att jag ska passa på tiden hos faster Helga! sade han beslutsamt.

— Å, Svante, det var skönt! viskade modern. Hon gör oss en stor tjänst, vi måste hjälpas åt att visa det!

— Något, kan hon väl göra, muttrade Svante. Han började känna dunkelt att modern tänkte för litet på sig själv.

— Du vet hur det är! sade modern och det var allt hon hann. Hon fick bara ge honom en blick av samförstånd, så knuffade den främre av de båda brandmännen upp tamburdörren, som faster Helga lämnat på glänt, och så voro de redo att stiga ned för trappan med håren, på vilken modern låg. Barnen stodo på översta steget och vinkade, men det var svårt för modern att vända på huvudet och de drogo sig in. Det var det bästa de kunde göra — sköta sig själva nu helt och hållet tills de alla åter skulle få bli tillsammans.

Där stodo de nu och tittade på varandra.

Och så gav Gabriella tappt och så Svante, Gabriella grät högt och Svante svalde och hans mun förvreds. Inför detta kunde inte Margit också börja snyfta. Hon tog Gabriella om axlarna och sade:

— Var inte ledsen! Du vet väl att det inte är något! Vi får ju gå och hälsa på mamma två gånger i veckan, tänk, Gabbi, så roligt när vi får komma hem igen! Du gör det så svårt för mig, begriper du!

Gabriella ville av alla krafter behärska sig och till sist lyckades det, hon smålog förläget och snöt sig med den näsduk Margit räckte henne.

— Jag begriper inte vad det kom åt mig, sade hon. Det kom som ett nysande... Hon skrattade till litet, med en snyftning ännu darrande i rösten. Svante hade blivit lugnare inför Gabriellas utbrott, han klappade henne beskyddande på armen. Gabriella och Margit sågo på varandra, Svante var söt ibland, men det gick inte att säga det åt honom.

— Ja, nu får vi skynda oss! sade Margit. Svante, du har inte packat!

Nej, han hade kommit så sent — han kände

hur bussiga systrarna varit, som inte med ett ord låtit honom få »äta upp» det. Bland flickornas saker hade en del av hans lagts ned, men de hjälptes nu åt att samla ihop det han ville ha med sig av sitt eget. Mycket fick det inte bli, faster Helga hade redan sagt åt dem att de måste bo i kappsäck, så trångt som hon hade.

Så sågo de sig om i rummen, kände på gaskranen, Margit såg efter att alla fönsterhakar voro ordentligt på. Allt var som det skulle, nu måste de gå. Underligt ovilliga voro de, men de tröstade sig med att de kunde gå hit, när de ville.

Margit slog beslutsamt igen tamburdörren och så lämnade de sitt hem för en tid. En kort tid, endast en månad. Redan började de undra om den månaden skulle ha nya öden i beredskap åt dem.

ANDRA KAPITLET.

Det var ett helt nytt kvarter, det där faster Helga bodde. Inga gårdar, utan rader av höga hus, likadana, släta och fina, mellan husen var det planteringar och omkring var det bergknallar och en bit därifrån skymtade vatten, en sjö, tydligen. Vattnet var lustigt knottrigt och blygrått, isen skulle väl till att smälta.

Ett par av husen voro litet finare, de hade kritvita långa balkonger, i ett av dem bodde faster Helga. De stego upp för trappan och ringde på, ingen öppnade. Då hade de hunnit före henne. Barnen Tallberg ställde sig tålmodigt i trappan, med sina kappsäckar omkring sig. De småpratade lågt med varandra. Någon kom ut för att gå ned och köpa bröd, en annan kom ut för att köpa något annat, en tredje kom ut med ett litet paket i handen, hon gick fram till väggen och öppnade en lucka och där kastade hon ned det lilla paketet. Alla tre barnen Tallberg sågo på det — vad var det för ett hål i väggen? Kanske ett sådant här hus var roligt, när allt kom omkring!

Så öppnades en dörr — det fanns en massa dörrar — och någon stack ut huvudet bara för att titta på barnen, så drog den tittande in huvudet igen. Så öppnades ännu en dörr och ett barn kom ut och ställde sig utan vidare att stirra på Margit, Gabriella och Svante. Kom inte faster Helga snart?

Det kom slutligen en pojke fram och ställde sig och mätte dem med ögonen. Grundligt och eftertänksamt.

— Vad ska ni göra i vårt hus? sade han.

— Det är inte erat hus, svarade Svante prompt. Och förresten angår det dig inte.

— Svante då! sade Gabriella.

— Är ni från landet? sade pojken.

Men då var det Margits tålmod som brast.

— Gå in till din mamma och stå inte här och var nosig! sade hon. Hon var både trött, ledsen och hungrig.

Men gossen kastade blott en hastig blick på henne och så vände han sig till Svante, som om Margit bara varit en surrande fluga — som han inte ens gitte fånga. Det kändes förargligt för Margit, men just nu skulle det inte ha fallit nå-

gon av de två andra in att ens dra på munnen åt den äldsta, som annars hade dem emot sig som tättningar därför att hon ville att de skulle lyda henne.

— Hör du du, sade han till Svante i oväntat vänlig ton. Kom ska du få se någe skojigt.

Han gick före och Svante kunde inte låta bli att följa honom med ögonen. Gabriella drog honom i rockärmen, den där främmande gossen var så säker och morsk, att Gabriella kände sig tveksam. Men Svante skakade ifrån sig trycket, låt mig vara, mumlade han otåligt. Gossen gick mot den där lustiga luckan i väggen. Och innan Svante visste ordet av, stod han där också.

— Här ska du se, sade den främmande gossen. Öppna den här luckan!

Svante var litet rädd som om det skulle hoppat ett djur ut och bitit tag i honom, så som han en gång trodde att det satt ett djur i den elektriska kontakten i väggen, då han fick ett stick av den, när han petade dit med sitt lilla finger. Men på samma gång kunde han inte visa den här pojken med sitt fräkniga ansikte och sina ivriga ögon att han var på något sätt ängslig. Han räckte fram handen och tog i luckans knapp,

pojken betraktade honom hela tiden spänt. Gabriella ropade från sitt håll:

— Låt bli, Svante! Akta dig, du vet inte vad det är! Och till och med Margit såg orolig ut och skakade på huvudet med rynkad panna. Den främmande pojken, som i alla fall var mera hemma här än barnen Tallberg, blev alltmera spänd i ansiktet, men på samma gång såg han så illmarigt skrattlysten ut, att Svante började begripa vad som i böcker ibland kallades »argan list». Han drog hastigt upp luckan, där var bara ett hål.

— Nå, än sen då, sade han. Vad är det mer med det?

— Det här, förstår du, sade den främmande pojken med en viskning, det är någe väldigt farligt... Det sitter en turk där nere och om man kastar ned något åt honom, så skickar han upp en DÖDSSTRÅLE, begriper du... Man får vara så väldans försiktig...

Men nu hördes steg i trappan och pojken slank undan, rätt fort.

— Adjö på er lantisar, sade han. Och med ett par skutt var han uppe i nästa förstuga och ögonblicket därpå dök faster Helgas hatt upp i

trappan. Och strax därpå kom hela hon, hon hade en del paket i händerna.

— Står ni där, små barn, sade hon. Stackare ni. Jag kunde inte komma förr, jag ville handla litet. Mamma mår så bra hon någonsin kan, men nu ska vi väl komma in först...

Hon öppnade med sin nyckel och barnen tropade in med var och en sin kappsäck i handen.

— Stig in där, sade faster Helga och pekade på ett stort rum rakt fram. Jag tror det blir bäst att Margit får ligga i stora vardagsrummet med Svante och så får Gabriella ligga hos mig i det lilla rummet. Gabriella svalde ett tag, hur skulle det bli att ligga i samma rum som faster? Hon sände en sökande blick till Margit, som emellertid inte låtsades om något. Faster Helga började plocka upp sina paket och gick av och an mellan kokvrån och rummet. Men till sist stannade hon framför barnen.

— Snälla barn! sade hon. Kan ni inte få mål i mun! Och kan ni inte ta er något för! Stå inte där och bara stirra, hjälp mig och gör er hemmastadda! Jag ska säga er att — att — det känns inte så lätt för mig heller...

Och sannerligen var det inte som om faster Helgas röst svek henne, det kom ett läte i den som om hon hade gråten i halsen. Flickorna blevo så förfärade vid den tanken, att de båda två rusade fram till sina väskor och började öppna dem och riva i dem — annat kunde de just inte göra, då de inte visste var de skulle lägga något. Men faster Helga gick och satte sig på ottomanen. Och tog fram näsduken och torkade sig i ögonen.

— Ruth var så modig och snäll, sade hon och så satte hon näsduken för ansiktet och grät, riktigt grät. Barnen stirrade förfärade på varandra, var det så farligt med mamma? Men faster Helga sansade sig genast och såg upp. Förlåt mig, söta snälla ni! Jag blir alltid så där av att gå på ett sjukhus. Det är illa av mig, men jag är inte van alls. Och jag vill göra så väl för er, kom hit och låt mig få ta er i famn!

Margit var genast vid hennes sida, hon visste inte att faster Helga kunde vara så rar. Hon vågade smeka henne och faster Helga tryckte sig intill henne, som om Margit varit den vuxna av dem. Samtidigt räckte hon ut handen åt Gabriella och över Gabriellas axel nickade hon åt

Svante, som inte visste åt vilket håll han skulle se.

— En sådan faster du har, sade hon. Men nu ska jag bli förståndig igen och sträng! sade hon med en röst, som hon plötsligt gjorde mörk. Men jag har något åt dig, Svante!

Hon kramade flickorna än en gång, torkade sig i ögonen och stoppade in näsduken och reste sig. Nu var hon glad igen, liksom lättad. Ja, det var som om hela luften blivit lättare, flickorna kunde småle och se sig om och röra sig, nästan som om de varit hemma.

Faster Helga gick ut i kokvrån och kom tillbaka med två paket.

— Se här, Svante, sade hon. Det här har jag sparat åt dig sen i morse. Tag det! Hon stack paketen i hand på Svante som stod och tittade.

— Kom nu!

Faster Helga öppnade ytterdörren och ledde Svante ut till luckan i väggen.

— Du ska få kasta ned mina frukostsopor i sopnedkasten! sade hon. Och hennes ton var så stolt som om det varit pärlor, hon givit Svante att kasta i gapet på den där turken...

Svante visste inte vad han skulle ta sig till.

Kunde han kasta sopor-, äggskal eller vad det kunde vara, rakt i huvudet på turken?

— Nå? sade faster Helga. Jag har sparat det här åt dig, ska du veta! Det är ett så fint hus vi bor i att vi har sopnedkast!

Och för Svantes syn steg upp den främmande pojakens ivriga ansikte, som han nu i minnet såg darra av undertryckt flin, en triumf över den dumma grabben från en annan del av stan, där folket tydligen ansågs inte begripa någonting... raskt drog Svante upp luckan och kastade ned paketet, det ena först och det andra sedan, och lyssnade om man kunde höra vad de hamnade.

— Det är en ugn där nere, ser du, sade faster Helga. Det är hygieniskt och sunt, förstår du, det nyaste du kan tänka dig!

— Å ja, visst ja, sade Svante. Faster Helga var en liten smula besviken på effekten av sin lilla välkomstpresents åt Svante, hon kunde inte veta alla de känslor den rev upp. Men vänta mig, tänkte Svante, det ska du få igen!

Och så var det redan från början krig förklarad mellan två i det nya, fina huset med sopnedkastet.

När de kommo in igen, visade faster Helga flic-

korna kokvrån. Den var det sötaste de sett! Ett dockkök, men ändå riktigt. Och så fanns det ett badrum, som var grönt, väggar i kakel och med ett skåp inne i väggen.

— Ja, det där skåpet är du så god och låter bli sade faster Helga till Svante och lyfte skämtsamt pekfingret. Annars förstår jag nog att det kunde användas till mycket. Vet ni vad en farbror till oss, er pappa och mig, lekte med oss då vi var små? Att vi fick »smisk», som han kallade det, av olika sorter. Han hade en linjal och så frågade han vad man ville ha, smisk från Spanien med citroner, eller från Sydamerika eller från Kongo med pepparkorn och så låtsades han med linjalen öppna små skåp i tapetblommorna och ta fram av olika sorter. Och så fick man ligga framstupa och få dask av olika sorter. Och lustigt nog tyckte vi det var roligt och undrade hur spanskt smisk med citroner skulle kännas... Så du låter som sagt bli alla små skåp här i huset!

Med allas hjälp dukade de nu och lagade mat och flickorna fingo lätt reda på var allting fanns. Faster Helga hade köpt bakelser och gottes, som hon lade i små pytsar, tennfat och sådant, som en ensam fröken kan samla på sig. Barnen fingo

ta när de ville, det stod åt dem, fritt och öppet, och det var också något som hjälpte till att göra dem hemmastadda.

Flickorna diskade, det behövde man inte be dem om. Dels var det så roligt att vara i kokvrån och dels voro de så vana vid det att de inte kände det som en börda, det var något som gick av sig själv.

De fingo ett par lådor i en byrå att lägga sina kläder i, det mesta fanns ju kvar hemma, dit de då och då skulle gå för att se om det kom brev från fadern.

Men så var det liggningen.

Om Margit skulle ha Svante hos sig, måste väl Gabriella ligga hos faster Helga. Och hur snäll fastern än visat sig nu, när hon var hemma i sitt eget, kände Gabriella en klump i halsen hela tiden vid tanken på att ligga hos den bestämda fastern. Det var liksom det, som mest gjorde allt upp- och nedvänt och ledsamt. Hon undrade hur hon skulle slippa ifrån. Ty respekten för fastern satt i så pass, att det inte var tal om att utan vidare gå fram och säga:

— Snälla faster, Margit och jag är så vana att småprata med varandra när vi ska somna, att...

Hon sökte Margit med ögonen, men Margit var ovanligt slö, tänkte Gabriella förtretad. Kunde hon inte begripa någonting? Bara tänka på sig själv och gå där och smila och vara så rar och förständig! Gabriella hetsade upp sig, nu var hon nära att snyfta högt.

Och så sade faster Helga:

— Ja, så ska vi väl bädda då. Du och Svante i det här större rummet, som sagt, jag har skaffat en turistsäng, den ställer man in i garderoben var dag. Du ligger på ottomanen och, se här ska jag visa dig...

Hon tog av överkastet och började greja med madrasserna...

— Jo, det var en sak, sade Margit. Gabriella läser sina läxor klockan sex var morgon... Jag menar, i fall faster tycker illa om att hon tänker ljus så tidigt, man kan inte riktigt se så dags ännu...

— Klockan sex? Det var duktigt, det må jag säga. Det är ju mycket förståndigt av Gabbi, är du verkligen van att vara vaken så dags? Det har jag då aldrig hört talas om av en skolflicka... Faster Helga talade liksom mera långsamt, barnen betraktade henne med spänning. Nu skulle

det nog gå upp för henne hur pass obekvämt det skulle bli att ha en liggäst inne hos sig.

— Ja, sade Gabriella, om faster inte vill att jag ska läsa, så... Jag brukar ta läxorna en sista gång då, man är mycket klarare på morgnarna, se.

— Jo, jo, det förstås. Hm. Ja, jag är litet trött om morgnarna, jag är van att somna om, ser ni, jag kan vakna klockan fyra eller fem och så läsa eller virka i sängen och sen somnar man igen...

— Men ottomanen är så bred så Gabbi kan gott ligga i den hon med, sade Margit.

— Kan hon det? Ja, vet ni, i så fall tror jag allt att...

Och så blev det. Så lätt var det. Margit hade haft tankarna med sig, Gabriella bad henne inom sig om förlåtelse.

Nu gick bäddningen med fart, det underbara badrummet var roligt att tvätta sig i, det tyckte till och med Svante. Han fick en ljum dusch och det tyckte han alls inte illa om. Slutligen sade man godnatt och faster Helga drog sig in till sig, sedan hon visat Margit var sakerna till morgonmålet stodo och att skulle hämta in

mjölklaskan och allt sådant, som Margit visste mycket bra hemifrån. Busslinjen hade de reda på, hur de med den skulle komma till sina skolor, till frukostpaketet voro ägg redan kokta. God natt, sade de åt varandra och suckade av lättnad, då dörren till faster Helgas rum stängdes. Faster Helga var också lättad, hon var inte van att prata så här mycket och bestämma så mycket för andra.

Flickorna stod i badrummet och plaskade.

— Nu måste du läsa på morgnarna, begriper du! sade Margit. Jag skämdes verkligen att smäcka för henne på det där sättet!

Gabriella tryckte sig intill systemen och kysste henne lätt på kinden.

— Det var hemskt hyggligt av dig, viskade hon. Jag hade — hennes läpp började darra — jag hade inte kunnat ligga ensam i natt, när mamma...

Stora syster lade armen om lilla systems axlar.

— Så klart! Men nu ska vi ha det bra, begriper du. Och när vi är hemma igen, kan vi tala om det för faster!

De viskade nu hela tiden, men bäst som det var bultade det i väggen.

— Gå och lägg er flickor! Vad gör ni där så länge?

— Nu går vi! ropade flickorna och så kravlade de sig upp i ottomanen och jämkade sig tillrätta och drogo i täcket och kommo i ett skratt, som blev ännu värre för att det inte fick höras.

Och så somnade de med armarna om varandra och i halvsömnen hörde de Svantes susande andetag. Det var skönt att vara alla tre tillsammans.

TREDJE KAPITLET.

Svante kom hem ganska tidigt. Han fick tillåtelse att gå ut och göra sig bekant med trakten omkring. Men inte gå ned till sjön. Man visste inte om isen bar, så här på vårkanten, även om man kunde se människor, det vill säga pojkar, sade faster Helga, röra sig på den.

Svante lovade, han var inte intresserad av isen, det var något annat han brydde sig om.

Han gick och klev långsamt på de breda platserna mellan husen, det som var gårdar i andra stadsdelar. Så kom han vidare till bergknallar, som omgävo denna del av staden på övre kanten och sluttningarna mot byggena, sedan låg sjön längst ned, man välvde en stor ny bro över den.

Här var det bra platser att hålla till på, det fanns fullt med skjul och pölnarna voro för de små, som kunde stå långa stunder och doppa fötterna långsamt ned i vattnet och se hur vattnet vek undan — de glömde allt omkring sig och deras tankar foro långt bort medan de stodo och

sågo ned i detta vatten, som för dem blev mycket större än det såg ut i verkligheten.

Och så stod Svante med ens inför en hel klunga pojkar. Och här såg han den han sökte. Han visste inte hur han skulle börja, men det behövdes inte. De andra började. De mätte honom med ögonen och visade på alla sätt att han var en nykomling, som inte utan vidare fick stiga in i kretsen.

— Tira på den där, sade en. Bor du här?

Svante svarade inte, han såg beslutsamt på den enda i gruppen han ville tala med — och tala på sitt vis. Och den pojken visste det mycket väl. Han sade:

— Den där kommer från landet, grabbar. Med en nattsäck och håller stora syster i kjolen. Han vet ingenting, vi får lov att hjälpa honom. Kan du jumpa, du?

— Nej, sade Svante långsamt. Och så råkade han säga något dumt. Vi har ingen is på Sibyllegatan.

Han sade så för att han var tankspridd, han hade bara en bestämd sak i huvudet och han visste inte hur han skulle komma dit.

Men då han sade det där om isen på Sibyllegatan — han menade förstås att det var långt ifrån den gatan, där han bodde, och till vattnet, brast pojkhögen ut i gapskratt.

— Sibylle! skrek en. Vi kallar honom för Bylle, hör ni! Ska vi gå på hyllan och si Byllan?

— Akta er, han börjar gråta, tattale niten! sade den av dem, som Svante ville tala med.

— Vad heter du? sade Svante.

— Angår det dig?

— Ja det gör det. Fast nog kan jag klå upp dig utan att veta vad du heter, för den delen.

Hela pojkflocken skrattade, mycket mer än den behövde, den tjöt och höll sig för magarna och somliga rullade sig på den vårkalla marken.

Men Svante steg närmare fram och sade till sin motståndare:

— Vågar du slåss med mig, eller ska du ha tio stycken som står och håller i mig, så jag inte mosar till dig?

— Vad är det du pratar? Slåss, kan du slåss, du knatte där?

Nu var förspelet klarat, så nu flög Svante på

den främmande pojken. Det gick litet fort, han ramlade baklänges, men Svante väntade hederligt tills han rest sig. Då rusade han på Svante och nu slogos de.

De slogos så det rök om det. Det hördes lång väg hur de smockade på varandra, men den främmande pojken kunde sköta nävarna — det kunde Svante med, ty det hade hans pappa lärt honom en gång på skämt och hans pappa hade en sådan där boll, som man står och måttar åt, den har en otrevlig vana att backa tillbaka och smälla en på nosen, så man måste vara snabb i vändningarna för att hålla den ifrån sig. Så Svante var inte dum i konsten, det upptäckte de snart. Ett par av pojkarna ville lömskt gripa in bakifrån, men då skrek Svante åt sin motståndare, att han var en krake, som inte kunde slåss man mot man. Och det tog, den främmande pojken flämtade fram en befallning åt sitt gäng att låta honom hållas ensam — det är annars så, att inte alla pojkar har reda på hur det går till att slåss regelrätt.

Pojkarna arbetade på, de voro varma så det glödde av dem, men ingen kunde släppa taget ett enda ögonblick, för då hade den andra segrat.

Det var så underligt — så hade någon tyckt, som inte förstod sig på saken — att ju mer de slogos, dess mindre onda blevo de på varandra. Att de voro så jämnspelta kändes på något sätt trevligt, det blev allt mer en stolt och bra sak att mäta sina krafter på det här sättet. Men Svante började bli så varm att det generade honom, svetten kom ned i små rännilar på pannan och stannade i ögonbrynen. Litet trött var han nog också...

Då öppnades ett fönster i huslängan där borta och en röst skrek:

— Vad gör du med Fridde, rackarpojke där!

Den främmande pojken vände på huvudet och ropade mitt i stridens hetta:

— Lägg dig inte i det här!

— Heter du Fridde? sade Svante och drev till med en fin box på hakan av Fridde.

— Vad är det mot dej, som heter Bylla! sade Fridde och smockade igen.

Men då pojkarna hållit på en stund till, var det plötsligt en hand som tog i kragen på var och en av dem och ryckte grabbarna isär.

— Jag ska lära er! sade en röst. Bära sig åt på det sättet och förstöra både kläder och annat! Blöder du, Fridde lilla?

Nu måste pojkarna skiljas åt och Svante såg upp i ett ansikte, som han förstod tillhörde en mamma. Han tyckte inte hon såg så snäll ut, inte som hans egen, det var en svarthårig fru med blixtrande ögon, nu var hon nästan lika blossande som Fridde. Fridde, som egentligen hette Fridolf, men alla namn ska ju plattas ut nu för tiden, slet sig lös.

— Gå med dig! sade han vresigt. Du förstör alltihop för en!

— Fridde lilla! sade Svante, han måste ge igen för Bylla. Men egentligen tyckte han synd om Fridde och ville inte plåga honom. Mamman hade verkligen förstört allting. Och nu vände hon sig till Svante:

— Vad är du för en? Räcker det inte med alla andra ungar, ska det komma nya och ställa till ofog? Varför slåss du med min Fridde?

Fridde skruvade på sig, men Svante höll sig allvarsam och bockade sig hövligt för Friddes mamma:

— Jag heter Svante Tallberg, vi bor inte här, bara medan min mamma ligger på sjukhus. Och Fridde och jag...

— Vi slåss bara för det är skoj, begriper du väl, sade Fridde otåligt till sin mor. Alltid ska du komma och ställa till för en... Äsch, släpp!

Ty modern hade börjat plocka på hans hår och på kragen, som var uppfläkt i halsen.

— Att ni aldrig kan vara som folk. Ligger din mamma på sjukhus, sa du?

— Ja, sade Svante, litet kort.

— Stackars barn. Var bor du då?

— Hos fröken Tallberg.

Svante önskade att det skulle bli ett slut på det här, stora människor frågade alltid så mycket.

— Å morsan, ge dig i väg hem! sade Fridde. Svante förvånade sig över hur han talade till sin mor, men modern tog det lugnt.

— Jag har kaffe och färska bullar, Fridde lilla, sade hon och det lät för Svante som om hon bett om ursäkt. De andra pojkarna hade försvunnit.

— Kom med in och drick kaffe, bjöd Fridolf, utan att fråga sin mor. Svante tittade frågande på henne, hon böjde sig just nu och tog upp Friddes mössa från marken.

— Om jag får? sade Svante.

— Får? svarade Friddes mamma och rätade på sig. Alla Friddes kamrater är välkomna in, bara de inte hittade på så mycket tokenskap...

Alla tre vandrade upp emot ett av de stora husen.

Det stod Öström på dörren. Svante fick sedan veta att fru Öström var änka, Friddes far hade varit spårvagnskonduktör och råkat bli dödad genom att slå emot en ledningsstolpe. Fru Öström hade ingen mer att bry sig om än sin gosse.

Friddes mor ställde fram koppar och socker, så fann hon att hon inte hade någon grädde.

— Vill du kila ner, lilla Fridde... började hon. Men Fridde ruskade på sig.

— Äsch, det kan du välan göra själv! Kunde du inte ha tagit det med dig på en gång då, va?

— Men jag kan göra det! sade Svante. Han tyckte att den här pojken var så ohövlig mot sin mamma att han liksom ville bättra på det.

— Är lilla han van vid sånt?

— Ja, min mamma har ingen jungfru förstås, hon gör allting själv och vi hjälper henne så mycket vi kan. Pappa är i Montreal, men han kommer snart hem. Bröd och grädde brukar jag köpa. Jag kan bära grädde i en påse!

— I en påse? sade fru Öström, det var konstigt. Det kan väl aldrig gå?

— Jag ska visa det, sade Svante ivrigt. Jag kanske kunde få en påse...

Fridolf hade tyst hört på, och Svante gick utan att Fridolf gjorde någon min av att befria honom från ärendet. Svante fick en påse med sig och kom upp ordentligt med grädden i påsen.

— Där ser du, sade fru Öström. Svante är inte sån att han skäms för att gå ärenden åt sin mamma — så att andra ser det. Annars ska jag tala om för Svante, sade hon, att Fridde är en bra pojke och snäll mot sin morsa, fast han skäms för det! För såna är pojkar.

Gossarna tittade litet på varandra och skrattade förläget. Men Svante kände att det var rätt, det fru Öström sade, och han började plötsligt trivas allt bättre och bättre här. Nu dracks kaffe och doppades, men så kom Svante att tänka på tiden. Han tog fram sin klocka — kors i alla dar... Nu skulle han komma för sent igen!

— Sån fin klocka då! sade fru Öström.

— Den fick jag av pappa då han for, sade Svante och räckte fram den åt Friddes mor och Fridde själv att se på. Jag skulle ha den för

att komma precis hem till middag. Men nu är det litet sent — han trampade oroligt med fötterna och fru Öström sade:

— Skynda sig i väg då, för all del och välkommen hit när som helst! Bara knacka på. Svante är alltid välkommen!

FJÄRDE KAPITLET.

Svante kom mycket riktigt för sent, de sutto redan vid bordet. Till på köpet var han proppmätt av det goda färska brödet.

— Var har du varit? sade faster Helga. Jag skulle bli glad om du ville passa *mina* måltider! Jag blir orolig då du inte kommer, jag är inte van vid barn, det säger jag rent ut. Var har du varit?

— Jag har bara varit här omkring och vet faster, sade Svante, litet överdrivet glatt för att göra henne vid gott lynne, jag har ett härligt, uppfriskande slagsmål! Och så har jag blivit vän med Fridde. Fridde Öström.

Faster Helga fick en min de hade lärt sig känna igen. Men hon sade ingenting, hon behärskade sig. Hon tänkte dock inom sig att en månad kan vara en längre tid än någon människa från början förstår.

— Jumpar dom mycket här? sade Svante, egentligen bara för att bryta tystnaden.

Faster Helga lade ned gaffeln.

— Svante, det säger jag dig, att om du understår dig att gå ned till vattnet, så vet jag inte vad jag tar mig till... Snälla flickor, vände hon sig till Margit och Gabriella, som sutto och tittade ned i sina tallrikar, ni måste hjälpa mig. Inte vill jag vara ovänlig varken mot Svante eller någon av er, jag vill göra mitt bästa för er. Men det är ett sådant ansvar...

Och till sin förvåning sågo de att hennes läppar darrade.

— Inte ska faster bry sig om sånt där! sade då Margit resolut. Söta lilla faster, vi reder oss så utmärkt, det är vi vana vid! Svante kan förresten simma riktigt bra...

Men underligt nog tycktes den upplysningen inte göra henne gladare. Tvärt om, hon hade fått ett par djupa rynkor i pannan och svalde hårt. De åto alla fyra under tystnad, barnen Tallberg sneglade på varandra. Det var som om man inte kunde göra faster Helga till lags.

Och så skulle Gabriella läsa över sin tyska. Hon hade fått Bc på sista skrivningen.

— Får jag se, sade faster Helga. Dieser Vorfall bringt mich Verlust — du har bock på mich. Varför är det fel?

— Det — det vet jag inte, sade Gabriella.

— Vet du inte? Men det menar du inte? Fröken går naturligtvis igenom felen med er? Varför är det fel att sätta mich och inte mir?

Men Gabriella bara stirrade, hon gjorde ofta så då man frågade henne en sak mycket fort, då stod det stilla i huvudet på henne.

— Men svara nu! sade faster Helga. Du måste svara, jag kan inte vara nöjd med det här!

Margit försökte ge Gabbi en varnande blick, hon visste att vilka dumheter man sade, var bättre än att stå och moltiga. Och hon visste också att Gabbi *skulle* moltiga. För nu var hon så där fastlåst i hjärnan.

— Nå! Blir det något? Raska på, jag kan inte få hela eftermiddagen förstörd!

Margit gick ut i kokvrån och började diska upp, det lönade sig inte att stå där inne, nu skulle det gå på tok i alla fall.

Och hon hörde hur faster Helga talade allt högre och högre och — ja, det var klart, nu grät Gabriella.

— Faster gör mig lika nervös själv! fick hon fram. Jag kan inte tänka, när faster är så där.

Faster Helga tog sig om pannan. Nu hade hon fått den ena av flickorna att gråta, de båda andra barnen tyckte säkert att hon var hård och elak, själv var hon ledsen och trött. Hela dagen skulle bli dyster, i morgon skulle de gå på sjukhuset och hälsa på och inte var det roligt om Ruth skulle tycka att hennes barn plågades. Det här var rent förskräckligt. Hur kunde Ruth stå ut?

— Snälla lilla vän, gråt inte! sade hon, men hon kunde inte låta riktigt vänlig. Jag menar inte att göra dig ledsen. Vet ni, föll det henne in, det är bäst att ni går ut en stund, nu är vi alla så ur gängorna... Men snälla Gabbi, kan du inte åtminstone fråga fröken vad det är du inte förstår!

— Jo, hickade Gabriella, hon bemödade sig av alla krafter att inte gråta.

Faster Helga gick fram till henne och kysste henne:

— Förlåt att jag blev så häftig, sade hon. Det förstår du nog att jag inte menar, jag vill göra det så bra för er som jag kan. Men ni måste då hjälpa mig litet också! Gå nu på bio och lugna av er tills det blir sängdags!

Och så gav hon dem pengar och barnen tyckte att hon riktigt föste ut dem.

— Hon vill vara snäll, kan ni begripa, sade Margit. Och det är hon också, vet ni vad, jag har alltid varit litet rädd för henne, men det är borta nu!

Och så gingo de på kvarterets bio, det var spännande att se hur man hade det här i trakten.

Och nästa dag gick Margit hem för att se om det var brev från Amerika. Det var det också och hon hade det med sig till sjukhuset. För att fadern inte skulle bli orolig och narras att resa hem i förtid och få hela sitt arbete förstört, måste Margit hitta på osanningar för honom, skriva i moderns ställe och säga att modern gjort sig illa i handen och därför inte kunde hålla i en penna. De satte för resten ihop ett glatt brev, där man noga aktade sig att snudda vid alla förändringar, som så plötsligt hänt dem.

— Det är verkligen så, sade modern, att man *kan* göra rätt med att narras, men det är inte vem som helst som kan den konsten! Det måste göras med förstånd och liksom hederligt i alla fall, förstår ni, tillade hon åt sina tre, som stodo

kring sängen. För mig måste ni alltid tala om allting! Ni är inte stora nog att hitta på saker!

Men då barnen gingo i dag, visste de, utan att säga det åt varandra, att inte heller de varit uppriktiga. Det var alldeles klart att faster Helga var ledsen och barnen hade undanhållit modern det, de hade bara berättat om kokvrån och badrummet och hur det såg ut i de här nya trakterna. De talade inte om att Gabriella gråtit och att faster Helga satt med en djup rynka i pannan och att Svante kommit för sent och att... flera att! Allt det där kunde de inte på villkor betunga modern med, där hon låg. De sade i stället att faster Helga var så snäll — och det var ingen osanning — och att de hjälpte henne allt vad de kunde och det var också tämligen sant. Det var allt det de *inte* sade, som var det osanna.

Och det rådde de inte för. Tvärtom, de gjorde det i bästa mening. Men — vad det skulle bli skönt då mamma var bra igen.

— — —

Som de inte voro riktigt bekanta med hållplatserna, råkade de åka en hållplats för långt. Och på det sättet kommo de ända ned till sjön.

Isen var inte på långt när smält, det var långt,

långt till våren, tyckte man, då man såg den grå, knottriga yta, som bredde sig över vad som en gång skulle bli blått vatten med alla de båtar i, som nu lågo i rader på stränderna med brädtak över. Det rörde sig pojkar på isen, de hoppade från isflak till isflak och de gingo så långt ut att barnen Tallberg blevo förvånade. Ty, som sagt, då man bor på Sibyllegatan och inte kommer sig för med att direkt söka upp vattnet, är man inte van vid allt som kan göras med is och på is.

Här kunde man leka med isen, det var tydligt. Svante ville gå ännu närmare, men Margit drog honom med sig i ett tag i kragen på honom, som retade honom.

— Du vet att du inte får bry dig om sjön! sade hon.

Svante ryckte sig lös.

— Du behöver inte malla dig, jag har inte tänkt gå ner till sjön! Och förresten är det fånigt, varför ska jag vara den enda som inte får? Grabbarna kommer att säga att jag är feg!

— Bry dig inte om vad andra säger, sade Margit kort. Det är det minsta man ska bry sig om. Det har man ingenting för!

Och så gingo de raskt hem, det var som om det alltid skulle vara middag! Alltid skulle man passa tid... Faster Helga var hemma och sade litet otåligt: ja, då sätter vi oss...

— Hur var det med mamma? frågade hon, då de slagit sig ned och Margit tagit in maten från värmeskåpet.

— Jo, det var bra, mamma hälsade så mycket.

— Kära ni, inte behöver hon tänka på mig. Det är i stället jag som ska tänka på henne och det gör jag då också. Mycket, sade faster Helga på det där förströdda sättet, hon fått.

Och till sist kunde Margit inte tåla med deras undran. Som Margit var den äldsta, måste hon alltid ta mod till sig och göra saker, som kanske inte annars hade varit så lätt.

— Är faster ond på oss? sade hon och såg på fastern.

Faster Helga lade ned skeden, det var chokladkräm till efterrätt.

— Men kära, hur kan du tro det? Det var då bra ledsamt att ni skulle få den idén, små barn...

Barnen Tallberg tego, de *hade* den idén och det var inte deras fel. Och det insåg faster Helga.

— Jag ska tala om för er hur det är, sade hon. Jag förstår att det lyser igenom att jag har något att tänka på. Ser ni, det är så att jag har en god vän, hon som ska komma och bo här, då hon får pension, det är snart. Hon har plats på ett museum i Skåne och nu är saken den, att hon ville resa till Bayeux — vet du var det ligger, Gabriella — nå det gör förresten detsamma. (Gabriella drog en suck av lättnad) och se på en utställning där. Hon kan få lov av museet, om hon kan sätta en vikarie för sig på en vecka. Och nu ber hon mig resa ned, jag vet mycket bra vad hon har för arbete och jag kan vara i hennes ställe. För henne är det viktigt att få se den där utställningen just medan den pågår för att hon ska skriva en bok om de saker, som finns där — ja, det kan inte intressera er. Men nu förstår ni, jag ville ju kunna hjälpa henne och jag vill hjälpa Ruth och jag vill inte svika ett löfte och jag vet ingen människa som jag kunde be komma hit och bo här, fall jag reste bort! Så är det! Och det är det jag gått och grubblat på och jag måste ge svar nu. Jag kan telegrafera senast i morgon, om jag inte kan skriva brev i dag. Och det kan jag inte, för jag vet inte vad jag ska skriva!

— Men faster, låt oss vara ensamma de dagarna! sade Margit ivrigt. Faster ser ju hur bra vi reder oss! Det har väl faster märkt? Vi är ju inga dumma ungar, som drar eld på tändstickor och sånt där!

— Nej nej, det kan jag inte stå till svars med!

— Å jo, faster! Nu är det ju påsk om två dagar, vi har lov alla tre och jag kan sköta om allting! Snälla faster!

— Du tycker det skulle vara roligt, kan jag förstå!

— Ja det med, sade Margit ärligt.

Faster Helga såg på de tre ansiktena, det var märkvärdigt så de ljusnat. Det kändes litet bitert, hon hade menat att vara så snäll mot barnen, men hon hade i stället bara tryckt dem. Då det gått upp för dem att hon skulle försvinna ett slag, var det som om hon såg helt andra barn, små ljusa änglar...

— Det är roligt! sade hon beskt. Att man inte lyckats bättre.

— Men snälla faster! sade Margit förläget. Vi menar bara — det skulle kännas så tråkigt om vi var till hinders, vi blir ju i vägen annars, på det här sättet.

— Och jag kan be Friddes mamma hjälpa till, inföll Svante helt plötsligt.

Och så berättade han om Friddes mamma, som hade bjudit på kaffe och som var så förtjust i sin gosse, som var det enda hon hade kvar. Och hur trevligt det var hos Öströms, och hur snäll fru Öström var.

— Ja ja, sade faster Helga, det var mycket rart det där. Det låter egentligen ganska bra, tillade hon, då det gick upp för henne att hon på det här sättet verkligen kunde få göra sin vän den tjänsten. Men vad ska mamma säga?

— Mamma säger ingenting! avgjorde Margit. Hon vet att vi kan klara oss!

— Men om hon ligger och oroar sig, så blir hon inte bra lika fort som annars.

— Hon oroar sig inte! sade både Margit och Gabriella ivrigt.

— Det tycks vara bestämt att jag ska ge mig i väg och lämna er. Vet ni, om det kan gå, är jag så tacksam! Inte för egen del, utan för min goda väns, det betyder så mycket för henne. Det är inte i museets ärende hon reser, ser ni, för då hade hon rättighet utan vidare. Jag ska be henne köpa något åt er, en sak åt var, i Frankrike,

till tack! För det är er förtjänst att hon får fara. Så synd att jag inte gick upp på sjukhuset, nu hinner jag inte själv tala med er mamma... Det oroar mig litet...

Men nu blev det i alla fall så att faster Helga reste. Det talades ännu hit och dit om saken, som alltid, fast man innerst mycket väl vet hur man vill ha det och vad man tänker göra. Men så for hon till sist, hon ville inte på villkor att barnen skulle följa henne till tåget, det kändes tryggare att veta att de voro hemma. Hon hade köpt mera gotter åt dem och roliga tidskrifter och så ringde hon på en bil och barnen lågo i fönstret och vinkade. Och så voro de ensamma.

De vände sig om och tittade på varandra och så med ens togo de i ring och dansade runt.

— Heja, heja, heja, nu bor vi för oss själva och får göra vad vi vill! ropade de i ett slags sjungande. Men Margit stannade ringen.

— Vi ska inte vara otäcka. Faster Helga är snäll och vi har ett hemskt ansvar för allting och vi måste göra reda för var timme och vi har lovat massor av saker... Men i alla fall så börjar påsklovet och det är väldigt skönt. Och du har

lovat mig inför faster Helga att *lyda* mig, begriper du! Ja, bli inte ond! sade hon då Svante mulnade. Du förstår att hon måste vara säker, det var inte så roligt för henne att fara i alla fall. Hon kommer att ringa var dag från Lund. Nej, nu små ungar ska ni få gott te med stekta ägg av stora syster!

Och barnen hade det skönt den kvällen. Ty trots allt voro de ensamma och det kändes. Det var skönt att hålla ihop och ligga i det ena rummet alla tre och veta att telefon fanns och att man skulle gå till sjukhuset och berätta allting för mamma.

— Kan vi inte få te på sängen! bad Gabriella.

Och de fingo de. Margit kom med en bricka och var bussig, hon satt på deras sängkanter och alla tre löste korsord och rebus ur de roliga tidningarna tills ögonen föllo ihop på Svante. Då lade Margit sig och innan hon gjorde det tog hon Gabriella i famn och kysste henne.

FEMTE KAPITLET.

Det var påsklov.

Barnen hade skött om sina plikter, städat, varit hemma i våningen och uppe på sjukhuset och passat telefon från Lund så att faster Helga fick höra att allt var väl.

Vad skulle de nu ta sig till? Dagen var litet lång, vädret var grått, det kom ibland över dem en olustighet, som kändes som om man ville gå bort i en vrå och ställa sig och tjuta eller som om man helst skulle vilja råka i ett gruff... Margit kände det, hon med, men hon fick inte ge efter för det. Hon blev rent av ett par år äldre på den här korta tiden, fast hon inte förstod det själv.

— Ska det här vara att ha lov! sade slutligen Svante.

— För en sån småunge som du kan det väl inte vara svårt att hitta på något, svarade Gabriella prompt. Du kan gå ner på gatan och leka med stenar eller spela kula, du. Det är fånigt av dig att göra dig till!

— Småunge! Ska du säga, som har fått varning i tysk skrivning! Jag ska skriva till pappa och tala om att du inte läser över utan sitter och hänger näsan över roliga böcker!

— Så ädelt då! Det är riktigt pappas älskling det! Så glad han ska bli då!

— Ja vad bråkar du för! Har jag talat till dig egentligen?

Så där lät det. Gabriella var ettrig, ty det var sant att hon fått varning i tyska och hon började känna det krypa i sig, hon ville inte ha sommaren förstörd. Hon måste skriva tyska under lovet, men det såg bara så hopplöst ut. Hon hade verkligen skrivit om en gammal skrivning och när hon jämförde den med den, som fröken rättat, fick hon se att hon gjort precis samma fel den här gången med. Det lönade sig inte, ingenting tjänade något till. Inte ens kokvrån var skojig längre, allting var tråkigt och odrägligt. I alla fall hade hon en rolig bok. Man fick väl ta till den igen. Hon gick för att hämta den på hyllan vid ottomanen, då Svante sprang i vägen för henne och ryckte till sig boken. Han svängde den i luften och nu blev Gabriella alldeles rasande. Hon rusade på sin bror och högg ho-

nom i håret. Svante försvarade sig, men hade bara en hand fri och så tog han boken som vapen och smällde Gabriella på hjässan — — —

— Men vad är det här! Det var Margit, som hade fått tillstånd att ligga i fasters rum och nu kom ut. Ni skulle skämmas!

— Det var hon som sa att...

— Svante är så gemen så att...

— Håll på då! sade Margit och satte sig plötsligt vid bordet och lade armarna på det och lutade huvudet ned i dem. Håll på att gräla och slåss när mamma ligger sjuk och pappa är i Amerika och jag är ensam med ett par leda ungar och inget roligt har, jag heller... Tror ni att jag tycker det är så roligt?

Och till syskonens bestörtning hörde de hur hon brast i gråt. Margit grät! Margit var ledsen, Margit gav tappt.

De stirrade ett ögonblick på varandra, det var som om den grå himlen utanför ogillade dem, det var som om det aldrig ville bli sommar. Om Margit inte var glad, då var det allvar. Då var man riktigt ensam.

De gingo fram och ströko henne på håret —

litet försiktigt, för man kunde inte veta hur pass arg hon var. Men hon snyftade övergivet, hon brusade inte upp.

— Snälla Margit, var inte ledsen. Vi menade inget illa, att vi grumsade litet, det är väl ingenting...

— Om du inte är glad, sade Gabriella och kastade sig framstupa på ottomanen, då vet jag inte vad jag ska ta mig till! Då läser jag ingen tyska, jag struntar i alltihop, i alltihop, i alltihop... Hon skrek ut de sista orden och sparkade med tårna på ottomantäcket.

Men nu blev Margit lugn. Hon lyfte upp huvudet och torkade sig i ögonen.

— Så dumma ni är, sade hon och snöt sig. Inte är jag ledsen inte, hon snyftade till så att hon kom att hicka, så brast hon i ett förläget skratt, för det var illa av henne att ha visat sig så småbarnsaktig. Det här går över! Pappa kommer hem och Svante skriver inga elaka brev, det vet du mycket väl, Gabbi! Om inte vi håller ihop nu, vet ni vad, då får vi det så gräsligt att vi inte står ut...

— Jag ska läsa grammatik! sade Gabriella tjänstvilligt.

— Vad vill du att jag ska göra? sade Svante.

— Du kan ta och gå ut och leta reda på din Fridde, sade Margit och nu log hon på ett äkta sätt. Och jag tycker inte att Gabbi ska sitta och läsa grammatik på långfredan. Jag ska försöka plugga med dig sedan i stället. Ska vi röra till en kaka, säg? I morgon är det påskafton, då ska vi ha trevligt för oss själva, vi kan be Fridde komma hit och hans mamma och så skriver vi på äggen och så går vi ut och köper var sin påskpresent åt oss var! Bara den här dan går så...

— Vi kan koka knäck? föreslog Gabriella.

Det var Margit med på och då Svante gick, stodo flickorna redan med huvudena ihop över en kokbok.

Han gick till Fridde.

Där var främmande. Två spårvagnskonduktörer sutto där i sina uniformer och drucko kaffe och doppade av det färska bröd, fru Öström alltid tycktes ha färdigt.

Svante visste att de båda spårvägarna voro kamrater till Friddes far. De hade lovat att se till gossen, men det visste inte Fridde direkt, fast

det ofta kändes trevligt att ha de där farbröderna hemma, alltid glada och vänliga och stiliga att se på. Hans mamma blev glad då de kom och brukade lägga slantar i en sparbössa åt Fridde. Fast de pengarna fick han inte något av ännu, det skulle vara tills han kom i en annan skola. Fridde hade gott läshuvud, han behövde inte öppna boken en gång, det flög i honom ändå. Och till hösten skulle han komma i en ny skola, där han fick lära sig mera, men det berodde på något som hette goda vitsord, hade han inte det, kunde han hälsa hem. Och då skulle han få spårvagnsfarbröderna på sig, hela raden. För det fanns fler än de här två, som hörde sig för om han var hygglig. Och Fridde och hans mamma kände varenda en på linje 12 och 13, som passerade här förbi ut till villastaden, som tog vid en bit på andra sidan bron och vattnet.

Svante stod och tittade på dem, deras knappar, deras väskor, som de hade lagt ifrån sig, deras breda axlar, deras blåa ögon, han hörde hur de skrattade och skämtade och det var på vippen att han sagt en ny dumhet. Han hade på tungan:

— Har farbror nåra avrivare?

Men så hejdade han sig lyckligtvis i tid. Av-

rivare hade han vuxit ifrån. Och Fridde var mallig nog ändå över sina klämmiga farbröder.

— Ska du bli chaufför du, då du blir stor? frågade den ena Svante.

— Nej, sade han. Jag ska bli ingenjör, för det är min pappa. Han är i Amerika.

Han sade det högt och stolt, han tyckte att han kunde få ha något att skryta med, han också.

Men då såg han hur fru Öström hastigt vände sig bort och han såg hur Fridde blev ledsen i ansiktet. Och det gick upp för honom att han sagt något dumt. Nu igen. Hur han bar sig åt, sade han bara dumheter. Och för att hjälpa upp det, sade han litet lågt och generat:

— Min mamma ligger på sjukhus.

Fru Öström vände sig om, hon torkade sig hastigt i ögonen.

— Ja, stackars barn, sade hon. Men hon blir snart bra och så får ni vara tillsammans allihop igen. Jag är riktigt glad att Fridde fått en snäll gosse att leka med, tillade hon och lade handen på Svantes huvud.

— Oj oj, en snäll gosse! väsnades Fridde med

ens. Ska han inte ha haklapp också, tattale niten?

— Seså, ni får ge er i väg, pojkar, sade den ena av spårvägarna. Vi har inte lång stund på oss, ni står bara och skräpar.

Han tog upp klockan, som satt i knäppningen på uniformsrocken. Det var tjusigt att se honom ta fram den så där ledigt och Svante kunde inte låta bli att ta upp sin egen.

— Vad är en riktig klocka, farbror? sade han.

De jämförde sina ur och Svantes gick rätt så när som på en halv minut.

— Det var en fin klocka för en sån grabb som du, sade spårvägaren. Har du fått den av din pappa?

— Ja, sade Svante och såg upp på honom. För att jag inte skulle komma för sent hem, när mamma var ensam.

— Gör du inte det mera då?

— Joo, det gör jag förstås, ibland — Svante blev snopen.

Konduktören brast i gapskratt och föste poj-karna mot dörren.

— I väg med er, sade han vänligt. Här ska ni få att fira påsken med, och så tog han upp var

sin tjugufemöring och gav dem. Det får ni för att ni är snälla gossar! tillade han med en glad blick på fru Öström. Och hitta inte på några dumheter!

Nej, det var just det.

SJÄTTE KAPITLET.

Pojkarna vankade långsamt ned till stranden.

— Varför ska du alltid malla dig med din klocka? sade Fridde plötsligt.

— Det gör jag visst inte! svarade Svante, men han sade det mera för att det skulle så vara. Han kände att han gjort det otrevligt för kamraten utan att mena det och han ville gärna göra det gott.

Nu voro de nere vid stranden, där var tomt åt hela denna sida, på andra stranden rörde sig ett par människor, som man inte ens kunde se hur de sågo ut.

— Du kan välan begripa, började Svante, att jag inte tänkte...

— Äsch, babbla inte! sade Fridde kort. Och det var liksom om det lättade.

— Vet du vad, sade Svante, som med ens kände sig glad, vi ska skoja André! Han ska vara ensam på ett isflak och så ska han bli räddad, du får vara André, om du vill.

— Och du ska komma och rädda honom och

vara en sån där Carnegihjälte? Du får vara André!

— Ja, kör för det, sade Svante, som ville gå med på vad som helst. Jag sitter på den där stenen, du får dröja en stund, du är ute och paddlar i en kajak där borta så länge, och så har jag ingen mat och slutligen lägger jag mig ner för att vänta på döden och vänder ryggen åt utgången — för jag ligger i en hydda...

Men Fridde började tycka att André lät roligare än att paddla i en kajak och komma och ta fram en människa, som under tiden hade fått gå och svälta och spana efter fångstbåtar. Nu ville han vara André och så blev det bestämt.

Han gick fram till en sten, som skulle föreställa isflak, under tiden sprang Svante av och an och rörde armarna — men det dög inte, det var som att leka tåg, då man var liten. Han såg för sig hur det såg ut på eskimåbilder när man paddlade, man hade en åra som hade ett par platta spadar i var ända — och så kavade man åt ena sidan och åt den andra. Han övade sig och slutligen var det som om han kom framåt av sina egna rörelser, han riktigt kände hur det skuffade honom steg för steg, det var som om

hans fötter inte gick utan han sögs bortåt vägen av farten ändå.

Nu kunde det vara på tiden att vända och titta efter om André hade blivit så utmattad att han lagt sig.

Men Fridde var inte på stenen, Svante såg sig förvånad om. Han hörde ett rop, Fridde var nere vid vattnet och hojtade:

— Här är ju isflak, vet jag! Här kan man vara på riktig is. Kom inte ännu! Jag har ett par skorpor kvar att gnaga på!

Men Svante ville se hur det såg ut där nere, han måste veta precis vart han skulle paddla, då han kom till undsättning. Fridde stod på ett stycke is ute på sjön, det var så blött att hans sulor voro i vatten och isstycket guppade.

— Men du kan ju inte lägga dig ner på det där! sade Svante, och hur ska jag kunna komma dit? Du åker ju ut!

— Du kan väl ta ett skutt, du sitter ju i en båt — är det en jolle från ett fartyg eller är du eskimå?

Fridde satte handen för ögonen som på tavlor, då lotsar se ut över havet. Långt där borta lufsade en isbjörn, men André började redan bli så

kraftlös, att han inte bekymrade sig om djuret. Fast kanske han borde ta sin bössa... Han gjorde en sväng efter bössan, som skulle ligga bredvid honom — då kom han för nära kanten, isstycket gjorde en fin lutning och Fridde åkte i sjön.

Svante skrattade till, det kom så oväntat att det såg lustigt ut.

— Men du blir ju våt! ropade han. Nu får du allt då du kommer hem!

Fridde hade dykt upp och höll sig med båda händerna i isstycket. Men det tålde inte trycket, det dök åter nedåt och liksom skakade av sig Fridde. Och Fridde försvann.

Nu begrep Svante att det inte var roligt längre. Han rusade ned och ville hoppa på isflaket, men det var för långt borta. Vattnet var blygrått och grumsigt, det såg fullkomligt djupt ut. Men Svante kunde simma, han var inte rädd för vattnen i och för sig, vad han blev tvehågsen för — fastän hans fundering gick så fort att det bara tog en sekund — det var hur han skulle komma fram till kamraten, ty dyka under det breda isstycket, det gick ändå inte. Han måste ha tag i något att langa ut till Fridde. Längre upp låg det båtar med brätdak på, fanns det någon lös

planka där? Nej, han såg ingen och att leta var det inte tid till.

Kavajen! Svante slet av sig den och klev utan vidare ned i vattnet, så förlorade han fotfästet och simmade, kippande efter andan för det var kallt, så kallt att han ett tag tyckte att han skulle kvävas. Fridde hade dykt upp en gång till, han såg att Svante var i färd med att komma ut till honom och underligt nog skrek han inte alls på hjälp. Svante stötte på isstycket, han arbetade undan det, ty att söka kliva upp på det hade varit meningslöst, han bara simmade och trampade vatten, men kavajen kastade han tvärs över isstycket.

— Fridde, ropade han, hugg tag i min rock!

Svante frös så att han inte kunde ropa högt, men Fridde hörde eller rättare begrep. Han famlade efter rocken, men hans händer tycktes redan vara stela. Nu sjönk han ned med ett plums och alldeles tyst.

Svante arbetade för livet — för Friddes och sitt eget — för att kava sig fram till kamraten och bogsera honom till stranden utan hjälp. Han fick stöta och slå i isen som om den varit djur han måste slåss med, han borde ha något att

hugga med och försökte leta efter sin fickkniv — men det gick inte. Och han hade i alla fall inte kunnat fälla upp den. Nu var han inpå Fridde, som inte ens såg upp, han höll ett ögonblick munnen över vattnet, så sjönk han ned. Men nu hade Svante tag i honom och han fattade honom i kragen och började arbeta sig fram på rygg med Fridde efter sig. Det var ju inte långt till land, men denna is, som såg så stilla och tunn ut, var som hårda händer. När man skulle mota den och fösa undan den, det var som att brottas med något osynligt. Nu frös inte Svante, han tänkte inte heller, bara knogade med hopbitna tänder. Så kände han en smula fast mark under klackarna och vände sig om, Fridde kom med ansiktet i vattnet, men nu kunde Svante stå på mark och han släpade upp Fridde.

SJUNDE KAPITLET.

Han lät honom ligga ett tag på stranden och klämde honom på magen för att han skulle få ur sig det vatten han kunde ha i sig. Och till hans obeskrivliga glädje var det inte farligt med Fridde, han började spotta och väsnas och ruska på sig.

— Vi måste springa hem! sade Svante. Springa för glatta livet, annars får vi lunginflammation! Kan du lubba?

— Ja, flämtade Fridde, jag tror nog att jag kan. Men — han hade rest sig och där stod nu två pojkar som det rann av, hör du du, du får inte tala om det här! Lova det! Om du inte lovar så går jag inte hem! Du får inte tala om det för dina systrar heller, för då babblar dom för mor-san!

Han var blå och tänderna skallrade så att det hördes.

— Det kan man väl se att du varit i sjön! sade Svante. Vad menar du? Vi måste springa, vet jag!

— Morsan är inte hemma, jag hinner ta på mig något annat. Du måste lova att inte tala om att jag varit i! För då får jag stryk av spårvägarna och så får jag inte komma i den nya skolan. Lovar du? Inte för *någon* får du säga det!

— Ja visst katten lovar jag! sade Svante, han var som is ända in, tyckte han och han kunde inte hålla sin utsträckta hand stilla — men poj-karna togo dock varandra i hand för att besegla löftet.

Och så satte de i väg och sprungo, nu mötte de ett par människor, som stirrade efter dem, närmare hemma sågo dem ett par barn, men det var som om ödet ville hjälpa Fridde, ty det var ett par av de små, som de aldrig voro tillsammans med. Fridde kom först till det hus, där han bodde, Svante sprang vidare.

Och han mötte en hel hop folk, till på köpet var han utan rock, man stod och såg efter honom och en herre ropade:

— Det är bra, spring så mycket du orkar! Du skulle ha stryk förresten, du har jumpat förstås!

Det var ganska orättvist, men Svante hade ju gott samvete. Han kom upp för trapporna, his-

sen vågade han inte ta. Och det var förstas Margit som öppnade.

Hon stirrade — men så fattade hon genast att nu fick man inte göra frågor.

— Lägg dig med detsamma! sade hon.

Hon hjälpte Svante av med kläderna där han stod och så hoppade han i säng. Det dröjde en lång stund innan han kunde känna det minsta spår av värme, han frös så att han skalv i sängen. Under tiden hade Margit satt på vatten, hon hade varit förständig och tagit helt litet, så att det blev fort varmt, och så gav hon honom det att dricka med en sockerbit i.

— Ta det här så länge, man ska visst ha varm mjölk, då man ramlat i. Faster har en värmedyna, det kommer jag ihåg!

Margit fick reda på den i linneskåpet och satte in kontakten på högsta graden och lade den på magen på Svante. Och nu dröjde det inte mer än ett ögonblick, då det började värma så skönt och sedan glöda, så att han måste ändra på graden.

— Det är snyggt, sade Margit. Du har varit vid sjön, som du lovat faster att du inte skulle! Och du har förstas jumpat. Och var är din rock?

Jag tyckte att du inte hade någon rock på dig? Du kom i bara pullovern!

Hon gick ut i den lilla hallen för att leta i de våta kläderna, hon tog plagg för plagg och bar ut i vasken i köket. Rocken var inte med.

— Fru Öström ska få hjälpa oss med det här, inte kan du väl ta på dig byxorna som de är, när de blir torra? Har du jumpat? Det är skamligt av dig...

— Det har jag visst inte! skrek Svante.

— Nä det är klart, du har inte varit i närheten av sjön, det kan man ju se!

— Jag har inte...

Så slog det Svante att han givit ett löfte.

Och så slogs han av en annan tanke.

Fanns klockan med bland kläderna? Klockan som han fått av sin pappa.

Margit hade under tiden varmt upp mjölk och kom in med den. Svante ville stiga upp och se efter klockan, men Margit sade:

— Du är så god och ligger! Ska du bli sjuk till på köpet, vad ska vi då ta oss till? Vad ska jag säga åt mamma — hon blir så orolig så att hon inte kan bli bra — o Svante, hur kunde du?

— Hör du, sade Svante, ta och titta efter vart min klocka tog vägen.

Ty Svante hade ju rent samvete, han hade inte som Fridde, intresse av att vara hemlighetsfull och det hade inte riktigt gått upp för honom att Margit på allvar ansåg honom som en löftesbrytare och en, som drog bekymmer och svårigheter över dem. Nu var han bara uppriktigt orolig över att klockan hade tagit skada av vattnet.

— Din klocka! sade system. Vet du inte var den är heller?

Det ringde i detsamma, det var Gabriella som varit hemma i våningen på den vanliga expeditionen. Hon blev förvånad stående, då hon fick se Svante i sängen och golvet vått.

Margit berättade vad som hänt, hon berättade det på sitt sätt och hon var ond.

— Tänk så skamligt av honom! sade hon då hon slutat. Han går och jumpar och han bryr sig inte om vad han har lovat och han kunde ju ha drunknat och det hade just varit roligt för oss, när faster är borta och mamma...

Rösten svek henne. Det började gå upp för henne hur det kunde ha varit. Men den tanken visade varken henne eller Gabriella att de kunde

ha förlorat Svante. De bara sågo för sig den fäsansfulla möjligheten att kunna anklagas för att ha låtit Svante gå vind för våg, när de hade ansvaret, de satte sig in i faster Helgas förtvivlan, hur alla skulle anklaga dem för att inte kunna sköta sig på egen hand, utan i stället ha vållat de vuxna sorg och elände och samvetskval.

Gabriella fnyste till.

— Pojkar, inte kan man lita på dom! sade hon med en knyck på nacken.

Svante svalde. Måste han tåla allt det här? Kunde han inte försvara sig? Och hur hade Fridde det, han som varken fått varm mjölk eller värmedyna?

Hur skulle han göra? Sig själv tänkte han mycket litet på, han blev mest orolig för kamraten, som var ensam hemma och kanske inte hade förstånd på att gå och lägga sig — det ville han nog heller inte, för då skulle hans mor bli förvånad, när hon kom hem, och göra en massa frågor.

Men klockan, var var den?

— Margit, sade Svante bedjande, kan du inte vara hygglig! Se efter om min klocka ligger

där ute på golvet någonstans... Bråka inte med mig, hör du...

Margit blev slagen av sin hårdhet nyss, hon gick tyst ut och letade runt efter klockan. Så kom hon in igen.

— Den är där inte, sade hon. Var har du gjort av den? Tänk Svante, den som du fått...

— Tyst med dig, ropade Svante. Kan ni inte vara tysta. Ni begriper ingenting!

Han borrade ned huvudet i kudden. Systrar-
na sågo på honom, de gingo sakta ut och stängde
dörren.

ÅTTONDE KAPITLET.

Det fanns i våningen under en liten unge, som Gabriella hade upptäckt. En tjock, beskedlig unge, som Gabriella tyckte om att bära och ta i och dalta med. De andra barnen kom snart underfund med att det var bra att låta den främmande flickan ta hand om lilla Svea, Veas mamma som hon kallade sig själv, och lät henne vara ifred. Och till slut följde Gabriella Veas mamma in dit där hon bodde och Veas mamma tog emot henne ganska vänligt, vänligare sedan, när hon märkte att den där flickan inte skulle bli till besvär utan rent av var en hjälp i att ta hand om lilla Svea.

Det var något Gabriella så gärna ville — hon ville lägga Svea, tvätta henne, klä av henne och stoppa ner henne i spjäsängen. Men hon var litet blyg för att be om det, men hur det var, så började Svea gny, då Gabriella ansåg att hon måste gå, och Gabriella stannade kvar med en frågande blick på Sveas mamma.

— Jag kunde kanske få lägga henne? sade hon prövande.

— Ja, sade fru Larsson med ett litet skratt, vill — hur var namnet? Vill Gabriella det, så gärna för mig. Det var märkvärdigt vad Svea fått tycke för Gabriella!

På detta sätt hade det blivit en vana att Gabriella gick in till Larssons. Fru Larsson var alltid mycket upptagen, hon hade sin man och två stora söner, Svea hade kommit långt efter. Och de stora sönerna och mannen skulle ha mat, kraftig mat, som skulle stå varm på bordet, och de skulle ha tvättat och det var mycket att badda i en så liten lägenhet som den här, där man måste stuva undan sängkläderna på dagarna — allt som allt, Sveas mamma stod i från morgon till kväll. Hon var litet kärv, hon hade aldrig tid att sitta med Svea i knät och leka med henne och kamma henne — allt det där gjorde nu Gabriella och hon hade aldrig i sitt liv haft det så roligt. Att mata Svea var underbart — den lilla ungen bara gapade tyst och Gabriella körde in skeden i munnen på henne och mötte var gång ett par snälla, belåtna ögon, som sågo på henne med en tillgivenhet, som blev större dag för dag. Och så plocka av henne plagg efter plagg, tvätta hennes händer, bära henne, hjälpa henne

med *allting*, Gabriella arbetade som en liten barnflicka, hon gjorde det så ordentligt att hon kunnat ta plats...

Och nu var det ännu en sak hon ville — för det växer för en, när man så där går och vill saker och får det, det ena efter det andra.

Det var så tryckande, då Sveas pappa och bröder kommo hem, då blev Gabriella förlägen och då gick hon också alltid mycket fort. Nu var det som sagt en sak hon ville: bada Svea.

Somliga lägenheter i detta hus hade gemenamt badrum i källaren, där man hade sin bestämda timme, andra hade badrum inne hos sig, som faster Helga. När faster kom hem, vore det inte tal om att få ta in Svea, det var Gabriella ganska säker på. Så det gällde att skynda sig nu, innan faster kom hem. I dag vore det så lämpligt, ty Sveas mamma hade ärenden ut och var glad att kunna lämna Svea åt Gabriella, som hon nu litade fullkomligt på. När Gabriella skulle gå ned till sin vanliga stund med Svea, tänkte hon be att få ta upp henne och ha henne i faster Helgas våning en timme — att hon skulle bada henne, behövde hon kanske inte precis nämna, ty det berodde också på Margit.

När nu Svante låg tyst, vänd mot väggen, blev Gabriella orolig. Det var något galet med Svante, det var egentligen inte likt honom att så där rent av tappa bort både sin rock och sin klocka, sin skatt, sin klenod! Gabriella hade en känsla av att de andra pojkarna voro inblandade i detta, men hon ville inte fråga — Svante skulle förresten inte ha svarat på en fråga. Kom det inte av fri vilja, så kom det inte alls.

NIONDE KAPITLET.

Och så var det något annat, en småsak bara, men det kändes, det med. Barnen Tallberg voro vana vid stora rum, inte så fina och med ett gammalt fult badkar. De hade tyckt att det nya här var som i en saga, så fint. Men nu tryckte det dem att inte kunna röra sig utan att törna på varandra. Man kunde så väl förstå att all denna trakts barn voro ute dagen lång — de fingo inte rum hemma! De stötte ihop bara de vände sig! Här låg nu Svante med näsan nere i kudden och här gick Gabriella och längtade att få ta in Svea och så var det som om de alla tre skulle sitta i knät på varandra... Det gjorde dem vresiga, de voro vana att kunna så att säga svänga med armbågarna — men här måste man liksom gå med armbågarna intill sidorna för att inte ge någon eller något en knuff — och till sist blev man så man ville rusa ut och andas av alla krafter. Inte heller var sopedkastet det minsta roligt längre!

En sådan underlig långfredag. Men var inte alltid långfredagen litet mörk? I morgon var det

påskafton, skulle de ändå inte laga att det bleve ljust då? Deras påskaftnar hemma, då de målat ägg och pappa skrivit så roliga verser... Vore det inte ynkligt om de inte kunde klara en påskafton på egen hand, den här enda gången, när de hade lov och allting?

— Margit, sade Gabriella, ska vi inte måla ägg alls i år?

— Det tycker jag inte, sade Margit. Det är fånigt att sitta och måla för sig själva så här. Och så är det så underligt att Svante...

— Vet du, jag tror inte det är hans eget fel på något sätt. Om vi bara väntar, så får vi nog veta det. Det är allt bra synd om honom, Margit!

— Ja, det är klart, sade Margit dröjande. Men hur ska vi kunna förklara att han tappat klockan — och att han inte hållit vad han lovat. Jag orkar snart inte ha så mycket hemligheter mer. Hon svalde.

— Det där om klockan får han tala om själv. Ska vi inte försöka få det trevligt i morgon, säg?

— Jo det vill jag gärna! sade Margit och gav sin syster en kram. Vi ska laga god frukost och sen kommer fru Öström, vi ska be dem vara med.

— Och så hör du, Margit, det är en sak jag så gärna ville be dig om. Men du får inte tycka att det är dumt.

— Det är klart att jag inte gör!

— Jo ser du Larssons här i huset har en liten unge, hon är så lustig och söt... Jag ville låna in henne och få bada henne, det kan jag väl få, säg?

— Det får du visst, det vill jag gärna vara med om. Jag önskar att jag hade något för min egen del, jag med... Men det finns ingen av kamraterna jag kan be hit. De är förstas hemma en sådan dag, allihop. Vet du vad, vi går in till Svante och ser hur han har det. Det är hemskt synd om honom, egentligen!

De öppnade försiktigt dörren, Svante sov. Han var våt av tårar på kinderna. Margit skrev på en lapp »Glad påsk!» med stora bokstäver, så att han skulle ha det då han vaknade i fall han skulle sova hela tiden till i morgon, de hade lagt honom inne hos fastern, och där fick han ligga kvar.

Nu kom fru Öström, båda flickorna blevo glada. Det var något fryntligt, moderligt med hen-

ne, som kändes skönt, trots att hon var svart som en zigerska.

— Kära hjärtanes, hur står det till? sade hon. Har fröknarna ätit ordentlig middag? Nej, kunde jag inte tro det? Och var har vi Svante?

De talade om att Svante lagt sig, de sade inte varför. Och någon helgdagsmiddag hade de ju inte fått... Men fru Öström hade med sig kalla kalvsteksskivor och hon tog fram sylt från faster Helgas förråd och så svängde hon ihop en god syltomelett och under tiden vaknade Svante. Han fick mat på en bricka.

— Vad är det med honom egentligen? sade fru Öström. Hon väntade inte på svar, utan fortsatte, Fridde, han fryser så det är en ynk, jag måste stoppa honom i säng! Han hade klätt sig i sina bästa kläder, kan man tänka sig, och skulle till att ge sig ut, då jag kom hem. Vad han skulle ute och göra, det kunde han inte säga, och så frös han så han hackade tänder... Pojkar, det är något man aldrig lär sig begripa sig på...

Svante tittade litet på henne, men sade ingenting. Det var väl i alla fall att Friddes mamma kommit hem, vem vet annars hur det gått med hennes pojke. Var det inte egentligen hans fel

alltihop? Det var han, Svante, som hittat på att de skulle låtsas vara André.

— Hur skulle vi ha det i morgon då, ha frökorna tänkt? sade fru Öström, då hon diskat och städat i ordning för natten. Flickorna ville inte alls bli kallade för fröknar, men det kunde de inte få fru Öström ifrån. Det är påskaffon!

— Vi skulle be fru Öström och Fridde vara här, sade Margit. Om fru Öström inte tycker det är roligare att vara hemma, förstås.

— Å visst inte, vi tackar så mycket, Fridolf och jag. Det är bara roligt att komma ut litet. Ska vi säga klockan sex? Det ska ju vara *afton*, man ska vara tillsammans på. Men jag kommer hit i morgon bittida, så får ungherrskapet känna på att de är påsklov! Jag har litet hembakt med mig...

Hon var snäll, det tyckte de alla tre, Svante inte minst. Hon stökade omkring ännu litet och så hörde de henne ropa från badrummet, dit hon gått för att ta vatten i karaffinen:

— Men vad i alla sin dar, vad ska det här betyda?

Och Margit kom ihåg Svantes våta kläder, som hon lagt i karet, hon visste inte hur hon skulle

göra med dem, om de skulle tvättas eller bara torka.

— Har Svante varit i sjön?

Svante blev pionröd och svarade inte, flickorna tego också förläget, så sade Margit:

— Ja, han... han måste ha kommit i på något vis.

— På något vis? Det ska vara jumpa det! Det är ett otyg, en ren olycka, den där jumpningen! Jag säger, att gör Fridde det en enda gång, så ska jag bli man för att han får stryk, *stryk* säger jag utan förbarmande, så faderlös han är, av spårvägarna! Stryk så han inte kan sitta på en vecka! Sånt har man inte lov till, då man är sin mors enda stöd, när den tiden blir. Men han vet att han inte vågar sig dit! Att tänka sig att Svante skulle vara så obetänksam, vad skulle fröken Helga säga om hon visste det! Det är allt bäst att vi inte talar om det, då hon ringer, då får hon inte ro där nere i Skånelandet. Akta sig han Svante...

Men nu gick Svante in i det andra rummet och slog igen dörren efter sig så det dånade.

— Kors så han tar vid sig, sade fru Öström. Det må jag säga...

— Se, han har mist sin klocka också, sade Margit, det tycker han är hårt, han har fått den...

— Av sin far, ja, jag vet. Kan man tänka sig! Se pojkar! Men stackars liten, då har han fått sitt straff redan, då ska jag inte tjata på honom! Nu ska vi glömma bort det där, annars får herrskapet hela påsken fördärvad. Pojkar är en särskild sort, man måste ta dem med lämpor, annars blir de bara värre.

Så gick hon då, och Margit öppnade dörren in till Svante. Svante låg på ottomanen, framstupa, med ansiktet gömt i armarna.

— Bry dig inte om det där, sade Margit och strök honom på axeln. Vi ska inte bråka mer om det. Du gör väl inte om det, vi ska väl inte heller vara här så länge. Och på Sibyllegatan, där finns det då ingen is...

— Gå din väg! skrek Svante, ty påminnelsen om Bylla, det blev för mycket. På Sibyllegatan kan jag gå ner till Djurgårdsbrunnsviken och det ska jag göra också, så får ni vatten på den där kvarnen ni mal med!

— Men Svante då! Vad har jag gjort dig för ont? Jag tycker inte du ska vara så morsk, pre-

cis. Här kommer jag och vill att allt ska vara bra...

Det ringde. Det var ett välkommet avbrott. Margit kände sig maktlös, hon visste inte riktigt hur hon skulle ta Svante och hon ville att han skulle bli glad igen. Han var egentligen mera ledsen än hon tyckte var resonligt.

Utänför i förstugan stod fru Larsson med Svea. Svea hade ropat efter sin lilla vän och varit så kinkig att fru Larsson dristade sig fråga om fröken Gabriella hade något emot att låta henne vara här inne litet? Det hade inte »fröken Gabriella» som passade på att fråga, om hon kunde få bada Svea, så kunde hon bäras ned sedan i en filt?

Fru Larsson hade verkligen tänkt få gå ut ett slag med sin man och de stora gossarna skulle gärna vilja gå på bio, då det var alldeles utmärkt att få hysa in Svea någonstans. Nog för att hon kunde vara ensam, det var hon van vid, men så mycket bättre att också hon fick litet roligt! Gabriella fick nyckeln, man var i vissa fall som en familj här i huset, och så skyndade de sig att tappa på varmvatten och stoppa ner Svea.

Det blev ett sådant støj att Svante kom och ställde sig i dörren.

Där stod han och tyckte inte att han hörde till någonstans. Men då Svea fick se honom, skrek hon:

— Fridde våt!

— Nej då, sade Gabriella, det var Svante som var våt! Blunda nu så får jag tvätta dig i håret!

Men Svea slog sin lilla hand platt på vattnet så det stänkte högt och skrek ännu bestämdare:

— *Fridde våt*, Veä säger Fridde!

— Var inte dum nu Svea, sade Gabriella, kan du inte skilja på Svante och Fridde?

Det där att skilja på Svante och Fridolf var för invecklat för Svea. Hon upprepade sitt envisa att Fridde var våt och Svante, som begrep att hon måste ha sett Fridde komma, greps av ett slags motvillig beundran för den lilla ungen, som hade så bra reda på sig. Han tyckte också att det var så komiskt att ingen trodde på Svea eller ens begrep henne, att han kom närmare, det var visst ingen dum unge, det här. Han fick en riktig beundran för hennes klara lilla skalle, som inte lät tubba sig och som så fast höll på sitt. Han kom långsamt allt närmare och snart stod han

bredvid karet och såg på hur Svea tvålades över hela sig och skrattade och gled som en ål ur händerna på Gabriella, sparkade så att de storskrattande måste rädsla sig och så ett tu tre nödvändigt måste ta Gabriella om halsen och kyssa henne till tack för det obeskrivliga nöjet.

Tack vare Svea kom Svante i jämvikt. Han sade sig att han ändå inte gjort något ont och att om det också var han som hittat på att de skulle skoja André, så hade han förlorat det käraste han ägde på kuppen, så ingen annan hade då något att säga. De andra var dumma, de anade ingenting, bara Svea och hon visste hur det var. Och liksom Svea tystades ned och klippes av på ett förargligt sätt och var hjälplös i det hon ville berätta, om hur hon tydligen sett Fridde komma slinkande drypvåt vägen upp, så var Svante också en martyr för de andras ovetenhet. Det var något stolt i att ha en hemlighet och misskännas.

TIONDE KAPITLET.

En strålande vacker påskafton rann upp. Barnen Tallberg uppvaktades med kaffe på sängen av den raska fru Öström, Fridde var kry och allt var idel lugn.

På förmiddagen gingo de till sjukhuset, av de pengar de hade att råda över, hade de köpt blommor. Som modern inte fick äta något, var det det enda man kunde ha med sig. Svante ville hellre ha något mera påskaktigt, en skrika som rullades ut då man blåste i den, eller något annat mera vårlikt, men han begrep att det var meningslöst. Modern var som alltid glad och mild, hon beundrade att de voro så fina och prydliga och var så tacksam över att de hade så god hjälp i Friddes mamma.

De språkade på detta sätt, litet stelt, ty det var ju fullt med besökande i salen, fast det var märkvärdigt hur man kunde vara ostörd ändå.

— Ja mina små barn, sade fru Tallberg, nu är det väl så dags. Det var skönt att få se er. Har

någon varit hemma i våningen i dag? Inte det? Nej, det är lång väg — men det är tre, fyra dagar sedan vi fått brev från pappa. Jag förstår inte det riktigt. Går någon av er dit i dag?

— Ja det är klart, sade Margit, vi var bara så sena i morse, förstår du.

— Ja visst. Vad är klockan, Svante? Är det tid för er att gå?

Margit kastade en hastig blick på ett kyrktorn, som man kunde se långt borta. Men olyckligtvis var det så långt bort, att hon inte såg klockans visare. Hon kunde således inte ge det rappa svar hon menat och modern såg förvånad på Svante.

— Vad är klockan? upprepade hon. Har du glömt din klocka? Det trodde jag då inte!

Svante svalde. Han hade gjort sig beredd på det här. Att säga att han glömt sin klocka, vore ingen mening med, då skulle modern bara fråga efter den nästa gång. Hur snälla ens pappa och mamma var, men de hade en vana att fråga en om allting! Det kunde man ge sig på aldrig svek, det där frågandet i tid och otid! Vad de än själva kunde glömma, spårvagnskort, nycklar,

brev, men fråga, det glömde de inte, deras mani att vilja ha reda på saker och envisas med det, då man trodde att de kanske låtit det vara eller fått annat i huvudet, den slog aldrig slint. Så det var så gott att köra på huvudet i det med det-samma.

Margit och Gabriella vände sig diskret bort då Svante sade:

— Mamma, det är så att — jag kan inte begripa vart klockan tagit vägen... Jag hade den i går och så bäst som det var, var den försvunnen...

— Var du ute då?

— Ja, nej — jo, nog var jag ute...

— Var var du då?

— Var jag var? Litet varstans, du vet, det är bergknallar där vi bor, du vet hur det ser ut hos faster Helga. Man kan halka på en sten och så hoppar man till och så...

— Det var ledsamt, sade modern långsamt. Men något ska ju alltid hända. Jag tycker ju att det viktigaste är att du är i behåll och inte faller och slår dig i de där bergen... Var inte ledsen för klockan, för du är väl litet ledsen i alla

fall? Ja, jag ska inte tala om den mer. Vi får väl säga adjö nu, mina små raringar...

De lutade sig över henne och kysste henne och modern sade:

— Jag vill inte anmärka på er, det förstår ni, men jag tycker att Svante skulle haft sina bästa kläder på sig i dag, det är ju så gott som helgdag... Låt honom vara litet fin i morgon i stället! Och sköt nu väl om er och kom igen i morgon, jag längtar så efter er. Och kanske det är brev med också...

De gingo sin väg. Det där med kläderna — det var också något, som hörde med i det smussel de alltmera invecklades i. Margit hade velat ha Svante fin på påskafton, det var en sådan allmän glädje över lovet och friheten att flickorna ville fira det med att vara extra prydliga. Och Svante skulle också demonstrera för lovet och så hade han haft sina bästa kläder på sig redan i går. Och de kunde inte strykas snygga, de måste lämnas till kemisk tvätt. Och det skulle ta minst en vecka...

Det var minsann tillräckligt att behöva betunga modern med att klockan var borta. Om nu Margit liksom försummade att bry sig om vad mo-

dern bett om, att Svante skulle göra henne heder med att vara fin på besöket i morgon, påskdagen, då gjorde också hon henne ledsen!

— Kan du inte säga att du halkat i vid stranden, sade Margit på försök till Svante. Fast nej, då blir mamma bara rädd för att du går i vattnet. För hon tror ju att du inte gör det! slöt hon bittert.

— Det gör jag ju inte heller bröt Svante ut.

— Nej det är klart, det såg man ju! kom det trött och föraktfullt till svar.

Och med det fick saken falla om igen. Det var omöjligt att hitta in eller ut ur det här. Svante svalde, han tänkte: jag är en indian som står bunden vid en påle, nej, det var sant det var de vita som bands vid pålar och förresten var det så länge sedan. Man måste hitta på något annat. Han började spekulera på vad han skulle vara, som kunde jämföras med hur han hade det nu. En flygare som skulle gå ut på ena vingen på maskinen och så hasade ned och blev liggande där och höll sig i staget — ja, det kunde duga.

I tankarna susade Svante fram över trädktopparna, hängande i armarna vid ett stag på en

flygmaskin, det blev allt kallare och kallare, det ven om ansiktet, händerna blevo stela, maskinen steg högre och högre — eller sänkte sig lägre och lägre, snart skulle den studsas mot vattnet — äsch, nu var han vid vatten igen!

Han vaknade upp ur sina drömmier och nu voro de hemma.

ELFTE KAPITLET.

Det dröjde inte länge, så kom fru Öström. Och Fridolf.

Fridolf var skinande glad och belåten, Svante trivdes inte riktigt med det. Fridolf gick omkring och tittade på allting och yttrade sig och hängde i hälarna på sin mamma för att få reda på vad de skulle få för gott och frågade om de hade något »skoj» till påskbordet — Svante tyckte att han var ovanligt litet trevlig. Men han sade sig, att Fridde inte visste något, han hade klarat sig och sitt och mera fanns inte för honom. Om de bara kunde komma på tu man hand, skulle Svante säga åt honom, att han finge reda upp det med spårvägarna, för sin del ville Svante bli fri från löftet!

Fru Öström dukade med påskris och Margit hade små paket vid servetterna och det började bli hemtrevligt och spännande.

— Men fru Öström har inte dukat åt sig! sade Margit.

— Inte ska jag sitta med vid bordet, nej då, det är alldeles onödigt!

— Jo absolut, annars är det inget påsklikt...

— Se saken är den att jag tänkte gå hem då jag bara fått ta in äggen och maten, jag har gjort en chokladkräm som är så delikat så det har frökarna aldrig känt. Inte det där vanliga klistret, inte! Men sen skulle jag som sagt ge mig hem...

— Men varför det? Båda flickorna sågo uppriktigt besvikna ut. Fru Öström hade ett sätt att måna om dem och vara mot dem som om hon varit med dem sedan de voro små, de kände sig mindre borta på ett främmande ställe på det sättet.

— Se det är så att — jag har ett främmande hemma...

— Jag sa till morsan att hon kunde ta det där märkvärdiga främmandet med sig, vet jag, skränade Fridde. Men det törs hon inte.

— Jag kan inte vältra mig hur som helst heller. Det är så, ska jag tala om, att vi har en gammal bekant, han är nattvakt på Centralen och änkling och han har en pojke, som heter Harry. Han är ensam i kväll, det är han alla kvällar, förstås, men just i dag tyckte jag det var

synd om en, så jag lovade att han skulle få komma hem till oss och nu sitter han där och väntar.

— Då går jag och hämtar honom, avgjorde Margit bestämt. Om fru Öström stannar kvar här, så går jag dit bort och tar honom med mig! Så får vi vara tillsammans allihop på påskafton!

— Vill fröken det, så är det då bra snällt! Att fröknarnas faster inte tar illa upp, det vet jag, för ju mer jag är här, desto tryggare känner hon det.

— Prata, det skulle hon inte tänka på ändå! sade Margit. Då hon var i dörren hörde hon hur fru Öström ropade på pojkarna att komma och hjälpa henne att skära bröd och rensa böckling — hon visste inte att med det försvann för Svan-te ett tillfälle han sökt, att få bli ensam med Fridde ett slag.

Då Margit låste upp dörren hos Öströms, väntade hon sig att få se någon liten förlägen sexåring eller så omkring, en arm liten stackare, som kanske brukat ligga mörkrädd om kvällarna och vänta på att få höra sin pappas steg.

Men det var en lång drasut, som reste sig och förvåningen blev ömsesidig.

— Jag heter Margit Tallberg, sade Margit, jag skulle fråga om — om —

— Jag heter Harry.

— Ja visst ja, om Harry ville komma hem till oss och äta påskägg?

Jo tack, det ville Harry gärna.

— Ja då går vi med detsamma, sade Margit förläget. Hon hade inte hämtat sig från sin förvåning, det var naturligtvis en ren slump att inte heller Fridde kommit att nämna hur denna Harry var en nästan vuxen pojke, fann Margit. De voro väl så vana vid honom. Han såg bra ut, han var omkring sjutton år, tänkte Margit, mycket mörk, lång och rak i sin blå kostym.

— Är — — herr...

— Nej, jag heter bara Harry! skrattade han till.

— Är Harry också vid spårvägen? sade Margit då tystnaden mellan dem på vägen blev så stor att den märktes.

— Nej, jag ska bli elektriker, jag går på borgarskolan om kvällarna och är på verkstad om dagarna. Jag får tacka så mycket för att jag fick komma...

Det blev ingenting mera sagt, de voro strax hemma.

Svante gjorde inte bara stora ögon, då Margit visade sig med denna långa, mörka stora pojke, utan stora förtjusta ögon. Hans hjärta flög honom till mötes, här var en som säkert kunde allt möjligt, och med detsamma hade han det där lustiga sättet att ta Svante i kalufsen som doktorn hemma hade haft, det var inte alls överlägset och malligt, utan vänligt så att Svante blev alldeles varm av det.

Fridde däremot var mera ljum. Det kunde man nog förresten begripa, för det gick inte alls för Fridde att bre sig nu, han fick inte ens vara nosig mot sin mor, som han brukade, då andra sågo och hörde på. Han menade ingenting med det, det hade barnen Tallberg förstått, de förstodo det så mycket bättre som de själva skulle ha haft lust att vrida sig undan, om deras mamma så där ofta hade smekt dem och frågat om de vore kalla om fötterna och bett dem ha väl på sig om magen och sådant. Men nu gick det inte alls att ens ge ifrån sig den minsta snäsa. Då hade han genast Harrys hand i sin krage och fick stupas framåt så att det såg ut som om han skulle falla platt till golvet.

Så här lät det:

— Fridde gossen min, vill du ta i här och hjälpa mamman din med att bära in osten?

— Jesses larma inte för så litet, vet jag! Osten tar jag när jag går in...

Men då var Harry där:

— Va? Vad svarar du? Du tar osten och det tvärt på skivan och muckar du så får du smörj!

Och Fridde förläget:

— Jag skojar bara, vad bråkar du för! Det är alltid ett sånt väsen så...

Men man ska inte tro att det var någon ovänlig stämning, nej, denna påskafton blev en av de bästa de alla upplevat. För det första höll Fridde verkligen av sin mor. Om man ertappade dem på tu man hand, så skulle man ha fått höra hur Fridolf dels var hjälpsam och smeksam, dels hade ett sätt att ty sig in till modern som om han vore lika liten som Svea — Svea var förresten en kavat liten en, hon tycktes aldrig behöva ha det omstoppat om sig och aldrig ligga och be om vatten — för det var ett sätt Fridde hade! Att plötsligt gnälla: Morsan lilla, får jag litet vatten! Antagligen bara för att få se modern stå lutad över sängen och så få en extra godnattsmekning. Men när det var klar dag och det var andra när-

varande, då blev Fridde en kaxe! Svante hade upptäckt det, han tyckte det var högst konstigt.

Harry gick på Borgarskolan, hade han berättat.

— Men, sade han, det jag egentligen vill, det är att få bli radiotelegrafist.

Svante stirrade på honom.

Detta var något han aldrig tänkt på. Att sitta i en liten hytt inne i ett stort fartyg och knacka och så stötte man på ett isberg och telegrafisten stannade kvar till sist och hytten blev full med vatten och vattnet steg och steg...

Svantes fantasi skenade ofta i väg med honom. Han blev sittande och stirrade framför sig, skeden kunde stanna halvvägs till munnen, där blev den.

Gabriella tittade också på Harry med längtan. Tänk om den här främmande gossen, om man kunde kalla honom så, vore styv i tyska? Han kunde kanske tala om ifall det hette »plauderten mit sich» eller »mit einander»? Gabriella kände en otrevlig sugning i maggropen var gång tyskan kom för henne och det var oupphörligt under dagen. Men ändå kunde hon inte ta sig i kragen och sätta sig vid ett bord med böcker uppslagna framför sig.

Margit hade ännu inte hämtat sig från över-

raskningen att i stället för en unge mitt emellan Svante och Svea finna en lång, ung man. Hon hade inga särskilda spekulationer på honom, men hon tyckte med ens att den ensamhet hon gått och kurat under de här dagarna, det där att egentligen inte ha någon att vända sig till, hade smulnit bort.

Denna dag gick i frid och fröjd, alla voro munt-
ra, alla voro sams och hade små glada ord. Ute
var det vårhimmel, den var ljus så länge, länge
mot förr, och då solen till sist måste lämna alla
människor på den här sidan klotet, gjorde hon
det med röda strålar, som spelade på väggen i
detta rum, där ingen av dem som voro där nu
bodde, men ändå just nu kände sig hemma som
ingen gång förut.

— I morgon måste vi gå hem i våningen ge-
nast, sade Margit. Jag skulle egentligen ha gått
i dag. Men jag har sannerligen rakt glömt bort
det.

— Jag tänkte få bjuda ungherrskapet hem till
mig på kaffe i morgon bittida, innan det blir till
att gå på sjukhuset, sade fru Öström. Så glad
fru Tallberg ska vara över alla helgdagar, då hon
får ta emot besök!

— Ja, då får jag gå mycket tidigt. Men — då har posten inte kommit i alla fall, så då är det ingen mening med det. Jag får komma senare till sjukhuset.

— Är det ingenting jag kan göra? frågade Harry. Jag ska ändå gå ut och gå.

Det skulle vara en lättnad, tyckte båda flickorna. Gabriella hade föresatt sig att läsa litet grammatik, det var som Harrys närvaro sporrade henne, och Margit, som varit den, som gått var gång och på sista tiden fått gå förgäves, var utan vidare glad att få avlösning.

— Det kan Harry gott göra, sade fru Öström, han sitter så mycket inne annars om dagarna.

— Vi måste gå hem var dag och se efter om det ligger brev från pappa, förklarade Margit. Han är i Montreal och mamma ligger och väntar på brev. Det har bara varit ett på hela tiden, fast jag skrivit tre gånger. Det är så ängsligt att komma och hälsa på mamma och inte ha med sig något åt henne.

— Jag går, så kanske jag har tur med mig, sade Harry.

— O fru Öström, sade Margit plötsligt, mamma frågade varför Svante inte hade sina bästa

kläder i dag! De är så skrynkliga och fasliga, hur ska vi bära oss åt?

— Vi måste pressa ut dem så gott vi kan! Dumt att jag inte tänkte på det, så kunde jag ha lagt dem i blöt helt enkelt. Nu får vi hoppas att Svantes mamma inte ser så noga på dem, om han har ren krage kanske hon tycker att han är helgdagsfin tillräckligt. Jag hoppas verkligen att Svante inte gör om det där en gång till! Han ser vad det har ställt till för tråkigheter på alla håll!

— Vad är det fråga om? frågade Harry.

— Pojken har gått och jumpat och så måste han ha trillat i, fast ingen såg det — man får vara glad att det gick som det gick! Att inte Fridde var där då, jag vill minnas att båda gosarna var ute tillsammans?

Fridde blinkade förstulett åt Svante. Men Svante bara såg på honom, han formligen mådde illa av förtret. I det ögonblicket skulle han helst ha velat rusa upp och flyga på Fridde och få ett sådant där »uppfriskande slagsmål», som han hade skrutit för faster Helga med första gången han och Fridde blevo bekanta.

— Jag har jumpat i min tid, sade Harry. Men

så var det en grabb som föll i — det var så otäckt så jag vill inte tala om det... Jag kunde ingenting göra... Han ryste till. Svante kan inte veta hur det är, kanske, han som inte är van. Fridde han vet det, men han sticker inte näsan dit! För då vet han...

— Du hör det, Fridde lilla? sade hans mor.

— Ja mamma, sade Fridde och såg på sin mamma som en ängel, så klar och oskyldig i blicken. Och så knep han ihop ena ögat åt Svante.

Svante reste sig och gick ut i köksvrån. Han smällde igen den lilla dörren efter sig.

— Jag ska ha vatten, muttrade han.

Margit såg efter honom.

— Svante har blivit så retlig så vi känner inte igen honom, sade Margit fundersamt. Ja, vill Harry gå då, är vi tacksamma! sade hon för att byta samtalsämne. Hon ville inte att klockan också skulle komma på tapeten. Det kunde räcka med det som var och varit.

Då Svante kom ut ur krypin'et, hade de andra redan gått.

TOLFTE KAPITLET.

Alla tre barnen gingo på påskdagens morgon till Friddes för att vara med om ett litet kafferep, innan de skulle gå och hälsa på sin mor. Svante var klädd i bästa kostymen, som inte var så illa medfaren som det sett ut i första hastigheten. Solen sken fortfarande, det var en härlig påsk!

Tre axelbreda spårvägare voro med vid kaffet, glada och nytra och deras väskor och klipptänger lågo där som om det varit bössor åt jägare eller sablar åt soldater. Det var en ännu främmande med, en stillsam karl utan någon slags uniform eller några tecken, honom sågo barnen flyktigt på och tänkte inte på honom mera.

Så gingo de till sjukhuset, modern låg med ansiktet vänt mot dörren och sken upp, som vanligt, då de troppade in. Hon sade ingenting om Svantes kostym, den var bara som den skulle. Men brev? Ja, det var ju för tidigt. Margit berättade om hur de fått någon till hjälp att gå och om kafferepet och om kvällens nöje, Gabriella sade:

— Tror mamma att han kan någon tyska?

— Det kan nog hända, sade modern. Det är så bedrövligt att ligga bunden så här, som jag gör, men det var tur i oturen att det blev under helgen. Du måste läsa, Gabbi! Bara läsa, läsa, var som helst i grammatiken! Om du rycker upp dig en vecka och bara läser, fast du tycker det är tråkigt, så ska du se hur du får igen det sedan! En vecka är inte mycket i ens liv! Och när du märker hur det klarnar för dig, så blir du så glad, att det sedan blir roligt att läsa! Jo, det försäkrar jag dig! Det är som att lägga pussel, låtsas att det är ett spel du håller på med och passa in bitarna! Jag får komma upp om några dagar, har doktorn sagt i går, om det nu bara kom brev. Det är så besynnerligt, det här.

— Vi får väl se i dag! sade Margit, eller i morgon kanske. Nu får vi inte komma hit förr än på torsdag, då har du redan haft ditt brev i flera dagar!

— Ni är så söta, sade modern bara.

En sjuksköterska stod i dörren till salen och vinkade förstulet åt Margit, som reste sig och gick ut i korridoren.

Där stod Harry.

— Det låg ett telegram i våningen, sade han. Jag ville inte gå in med det, om... om det skulle vara något oroande.

— Jag bryter det, sade Margit resolut. Det var adresserat till modern, men kom inte från utlandet, såg hon.

Hon bröt det och ögonen blevo stora på henne.

— Titta, sade hon och rösten darrade. Pappa kommer i kväll!

Det stod i telegrammet: Reser om en timme från Göteborg, längtar efter er alla. Din Bob.

— Är det inte bäst att fråga någon till råds? Om mamma inte får sova i natt, tåget kommer i kväll... Hur ska jag göra? Och nu kan jag inte stå här ute mer!

— Vi ska fråga doktorn, sade Harry raskt. Nu går jag in och hälsar på fru Tallberg, du kan säga att jag var generad för att gå in utan vidare. Så frågar vi doktorn hur vi ska göra sedan!

De gingo genast in, fru Tallberg hade mycket riktigt börjat undra varför Margit försvann.

— Mamma, det här är Harry, som jag talade om. Han som gick hem till våningen i mitt ställe. Han visste inte om han kunde gå in utan vidare.

Hennes ögon strålade och läpparna darrade — o att pappa redan var så nära! Han hade velat överraska dem, o, nu skulle de snart alla få det som vanligt!

Fru Tallberg hälsade på Harry, som bockade sig, också han såg så märkvärdigt glad ut.

— Ni skiner båda två som om ni skulle brista i skratt, sade fru Tallberg. Vad är det med er?

— Ingenting, sade Margit oskyldigt. Gabriella undrade nu också om det var något särskilt.

— Nå, och brev...

— Ja, det var inte något, sade Harry, men han såg fortfarande strålande ut, så att fru Tallberg nästan trodde att han höll ett bakom ryggen. Men det vore ju både dumt och näsvist, så det var väl inte så. Hon suckade. Hon skulle bli bra mycket fortare om inte den här oron började föra på henne.

Men nu var besökstimmen slut, de sade adjö och ute i korridoren frågade Harry efter doktorn, som emellertid inte var där, de kunde få tala med översköterskan.

De framställde för henne vad saken gällde — kunde man utan vidare låta ingenjör Tallberg

komma och besöka sin fru, när hon inte ens anade att han var kommen hem från Amerika?

Jo, det kunde man, fru Tallberg var nu så bra att det inte var någon fara. Det var inte hennes hjärta som var svagt, hjärtat kan ibland få en sådan stöt av glädje att det inte står ut med det. Men det var ingenting nu som inte var bra för patienten, hon skulle bara ligga en vecka till för att bli riktigt läkt. Och förresten skulle översköterskan antyda för henne, så där en halvtimme innan ingenjören skulle komma, att hon kunde bereda sig på något alldeles extra.

De tre andra hade väntat utanför, nu kom Margit och nu fyrade hon av bomben för syskonen — pappa är hemma i Sverige, han kommer med tåget i kväll!

Harry var lika glad som om han hade någon del i det, ingen tänkte heller på annat än att han var med om den stora nyheten. Nu blev det att skynda hem till fru Öström, som fick hjälpa till med kvällsrustningar, vore det inte bättre att pappa finge komma till faster Helgas lilla våning, än att man genast skulle flytta tillbaka till Sibyllegatan? Jo, det funno de alla.

Och hur de fingo den delen av dagen att gå,

som var kvar, det kunde de inte fatta, men den gick till sist, och fort, som i en feber. Strax var timmen där då de togo spårvagnen till stationen och med bultande hjärtan stodo de och spanade utmed det frambrusande tåget.

Och där var hans huvud i fönstret!

TRETTONDE KAPITLET.

Slutligen måste man gå och lägga sig denna underbara natt. Barnen började gäspa, fast de inte ville erkänna det, fru Öström hade gått för länge sedan, Fridde, som varit där och bockat sig liksom Harry, hade blivit bedda till frukost nästa dag — ty våningen på Sibyllegatan var så dammig och obebodd, att ingenjör Tallberg beslöt att stanna hos faster Helga tills de hunno få det litet vädrat hemma — det skulle Margit styra om, Gabriella *måste* läsa! Det var ju bara ett par dagar kvar på lovet.

— Jag fick varning i tyska, snälla lilla pappa, men du ska se att jag klarar det! sade hon.

Och pappan sade:

— Det gör du, jag ska läsa med dig, bara vi får sansa oss litet. Ännu är jag som om jag hade fått ett klubbslag av att mamma är sjuk. Men det var rätt av er, små krakar, att hålla det hemligt. Nu hann jag göra mitt arbete färdigt — i förtid, som ni förstår, och få resa hem, hade jag

fått ett telegram från er, så hade det sista av jobbet gått på tok och då hade jag inte kommit hem på en månad än! Nu får du och jag kampera ihop, Svante!

Svante kröp ihop i sin pappas famn, det var nära att han somnat på fläcken, det var spänningen mera än den sena timmen som tog på honom.

Ja, så gingo de var och en till sitt.

— Men jag ska stoppa om mina flickor innan de somnar, sade fadern. Skynda er och kryp till kojs nu!

Det gjorde de och då han kom och lutade sig över dem och kysste dem, stack han till dem var sitt lilla paket. Annars var kofferten kvar på bagageinlämningen, den skulle föras till bostaden direkt.

Flickorna skreko av förtjusning, vad var det för presenter? De revo upp dem. Margit hade fått en halskedja och Gabbi ett armband. Mycket modärna och lustiga, stora länkar, *jätte*, sade de båda på en gång, hemskt jätte, som riktiga små järnkettingar, det var underbart!

— Ja, det kan man säga, skrattade pappan.

Underbart att sånt ska vara vackert. Men de sa mig där borta att just så skulle prydnader se ut nu för tiden.

Då pappa och son blevo ensamma, drog fadern upp sin klocka och lade den på det lilla bord, som stod bredvid den ottoman han skulle ligga på, Svante låg på en bädd av två stolar, som satts ihop.

Och då mindes Svante.

Han kastade sig i säng så fort han hann, hans lilla hopp att också han skulle få en respresent, det brydde han sig nu inte om. Bara han fick somna som det nu var, lugnt och gott och roligt, slippa dra det där gamla om klockan och isen och jumpningen, som inte var någon jumpning och som han aldrig hade haft för sig.

— Godnatt då pappa lilla, sade han och kröp ned så att bara näsan stack upp. Ah, vad det ska bli skönt att sova!

— Är du så sömnig att du inte kan se upp med ett öga? sade fadern och ställde sig framför bädden.

Svante kikade upp, hjärtat bultade på honom.

Fadern höll i handen ett litet paket också åt honom.

— Ser du, sade han, det här är inte vidare fint uttänkt... Jag har ett par saker i kofferten, men det är då mest kläder, sådana som mamma blir glad för. Du är för stor för elektriska tåg och en slidkniv får du mycket bättre här hemma, så jag har helt — ja, du ser själv! Svante hade under tiden öppnat paketet, det var en fin plånbok och inuti låg det en tiodollarsedel. Du kan växla den där, ser du, du får inte så litet för den här hos oss. Det är inte vidare kvickt uträknat, men som du redan har en...

Det bultade i väggen och Margits röst hördes ropa:

— Pappa, kom ett tag!

— Nu märker man att man är hemma, sade fadern skrattande. Nu blir man tyranniserad av sina små fruntimmer, om du visste vad jag saknat det och er alla...

Han gick glad ut och då han lutade sig över Margits säng, viskade hon:

— Pappa, lova en sak, fråga inte Svante efter hans klocka! Lova det! Fråga ingenting alls,

bry dig inte om det! Jag ska tala om allting, bara du inte förstör det för Svante nu. Säg pappa?

Fadern kysste henne på pannan.

— Han har gått och tappat den, ja, stackars grabb, det är värst för honom själv. Jag ska inte säga ett ord. Tråkigt var det egentligen...

— Ja, men säg ingenting! Du kan väl vara hygglig!

— Det kan jag visst. Vet du, i den här stunden, då jag är så glad att ni är välbehållna allihop och jag får se mamma i morgon och ni säger att hon är på bättringen, kan du då tro att jag skulle bråka om sådant som kan köpas för pengar? Det andra, ser du, det kan ingenting i världen ersätta...

Han bröt av litet tvärt och gick in. Margit lade sig med en suck av innerlig belåtenhet på kudden och nu äntligen sov hon.

Svante räckte armarna mot honom, då han kom in igen, han hade ju inte hunnit tacka. Fadern tog honom hårt i famnen och kysste honom med.

— Min lilla grabb, sade han bara. Sov nu. I morgon har vi en härlig dag framför oss.

Svante lade sig tillrätta och blundade, han gled strax över i det riktiga blundandet, då ögonen inte vill öppna sig igen. Men han hade en tanke innan han for bort till drömmarnas rike — han skulle ha en uppgörelse med Fridde och det en riktig en.

FJORTONDE KAPITLET.

Det blev en underbar dag, den nästa. Vi skola inte följa ingenjör Tallberg, då han äntligen fick komma till sjukhuset och översköterskan inte hade glömt att precis en halvtimme förut — varken för tidigt eller för sent, förbereda sjuklingen på att det skulle hända något spännande och märkvärdigt: Är min man hemkommen! hade hon ropat till. Vi skola låta dem få råkas ifred och på den korta besökstimmen få tala om allt de kunde hinna med.

Vi ska söka upp Svante. Han i sin tur letade efter någon. Han hittade honom också, Fridde var helgdagsfin och prydlig och gick och visslade och sparkade en sten framför sig.

— Tjänare, sade han glatt, då Svante stod framför honom. Så skojigt att din stabbe har kommit hem.

— Jo, det var skojigt, sade Svante med mörk min. Det var skoj, det var också skoj att det satt en turk i den där dumma sopnedkassen, som jag

önskar dit pepparn växer liksom alla era fåniga hus i den här delen av stan. Så skojigt att bli bekant med dig, va! Så skojigt att se dina fina spårvägare, som du är så skraj för så jag får kväljningar när jag tänker på't. Så hemskt skojigt man har haft det den här påsken... Men nu ska du ha spö.

— Vad är det med dig? sade Fridde alldeles häpen.

— Fråga inte, utan klara dig bara, om du kan. Och med det flög Svante på Fridde, som inte förstått att det var allvar, utan bums trillade omkull för anfallet. Men Svante var så förblindad av sitt ursinne, att han satte sig tvärs över Fridde och bultade på honom, Fridde bultade igen så gott han kunde, men det är lättare att slå neråt än uppåt, så Fridde klarade sig inte något vidare. Han började just finna att det var allvar, då en hand tog Svante i kragen och ryckte upp honom. Det var Harry.

— Vad är det för fasoner? Kan du inte konsten, va? Han ruskade Svante, under tiden kom Fridde på benen.

— Han flög på mig, jag vet inte vad jag har gjort honom, sade Fridde, som egentligen var

ganska ledsen, han hade trott att han hade en vän i Svante, att de skulle hålla ihop i årtal.

Svante blev underligt nog på nytt ursinnig vid dessa ord, han slet och sparkade med benen i luften för att komma åt Fridde, men Harry höll honom fast.

— Vad har du för tag i dig! Du betar dig som en dada. Gå hem med dig och om inte din pappa hade kommit, skulle jag sätta dig under den gamla pumpen där borta.

Till sin harm kände Svante hur tårarna kommo störtande, han hann nätt och jämt springa sin väg, för nu grät han öppet, men Harry såg det inte. Harry, som han beundrade och tyckte så mycket om. Nu skulle han till på köpet få höra av sin avgud att han bar sig illa åt, inte slogs renhårigt... Allt var Friddes fel! Svante snyftade och ingen näsduk hade han, men han ville skyn da sig in och få tvätta sig kall i ansiktet, så att fadern inte skulle märka något.

Då Svante kom hem och smög sig in i badrummet, hörde han hur Margit stod och skrek i telefon:

— Pappa har kommit hem, nej PAPPA! Ja, han kom i går. Han ligger här. Mamma mår

bra — nej, MAMMA, hon är så kry så, ja pappa också! Vad säger faster? Om det har hänt något? Att pappa har kommit hem måtte väl vara... nej, det har inte hänt något i Amerika inte... Pappa kom bara hem ändå... Nej, då faster behöver inte alls komma, vi har det så utmärkt ändå så... jag menar, jo, faster är så välkommen — Varpå telefonisten sköt in: interurbant till muséet, jag bryter, och Margit skrek i sista sekundhalvan: faster ska förstås komma, jo, det är klart — — — Prr, samtalet var slut.

Fru Öström hade bjudit dem alla på middag, så att flickorna skulle slippa hålla på med något och i övermorgon började skolan igen. De måste gå hem i tid för att packa ihop, nu längtade de till sitt eget. Man hade bara två dagar på sig att ordna allting, våningen skulle göras fin till modern kom hem, vilket kanske skulle få bli om en vecka ungefär.

— Kommer du, Svante? sade Margit, vad gör du där inne? Vad i all sin dar, sade hon, då hon fick se sin lilla bror, vattenkammad och fin som jag vet inte vad. Och genomblöt på kragen — men nu hinner vi inte byta. Jag begriper mig inte på dig nu för tiden, slöt hon vresigt och så

sköt hon honom före sig ut och de sprungo över bergknallarna till Öströms.

Det blev en trevlig och glad middag, ingenjören hade massor att berätta om sitt arbete och om staden där han varit, om båtresan, om en otäck historia han sett en gång, ett överfall på öppen gata, då en polispiket kommit farande som om elden varit lös — och det var den också, fast den stått ur revolvermynningar, ehuru ingen blivit skadad — och männen trängt in i en lokal och kommit ut med ett par gangsters mellan sig. När han berättade allt detta, hade han flera åhörare, ty ett par av konduktörerna hade kommit för att få sig litet kaffe hos fru Öström. Det låg så bra till, det här lilla krypin'et, det hände ofta att de togo sin rast här och gåvo henne i stillhet en slant för kaffet — allt gick till Friddes framtid.

Nu sutto de här och lyssnade och hade det trevligt med sina cigarretter.

— Hur kom det sig att polisen blivit tillkallad? frågade en av dem. Var det något förräderi med i spelet?

— Ja, svarade ingenjören, det lär ha varit det. De är inte så fina vänner, när allt kommer om-

kring, det råder mycken avundsjuka och fientlighet mellan de där. Sådant som våra poliser kallar att tjalla, ni vet.

— Förräderi är då det sämsta av allt! sade den som först talat.

— Tja, man får väl inte ta det så hårt. Sammanhållning och löften kan drivas för långt det med. Det är inte så gott att veta när man ska hålla ihop och när man har rätt att lösas från ett kamratlöfte...

— Men skvallra får man då inte? sade Margit.

— Nej visserligen... Men hur skulle du göra om du lovat en kamrat en sak och mamma frågade dig om den saken? Skulle du narras för mamma då?

— Det fick jag nog göra.

— Hm!

Ingenjör Tallberg strök sig över håret.

— Om nu Svante till exempel skulle ha gjort en dumhet — jag tar dig som ett exempel, förstår du, sade han och vände sig till Svante, som satt med öppen mun och hörde på, skulle du då förtiga allting för oss, fastän vi kanske kunde klara upp saken och förstå den mycket bättre än ni? Det är att gå litet för långt, tycker jag.

— Men om jag hade *lovat* Svante... sade Margit, litet röd.

— Ett löfte kan vara liksom avtvingat. Det bästa vore förstås om du bad Svante att bli löst från löftet. Men det kunde tänkas att du inte hann det, att du stod inför valet att genast tala om saken för oss eller föra oss bakom ljuset. Det finns både lärare och föräldrar, som är ganska förargade på sådana där löften, ska jag tala om. Men låt oss lämna det här nu, det kan inte roa de andra.

— Ja inte ska *jag* babbla om att Svante jumpat... sade Gabriella ivrigt. Så bet hon sig i läppen och spårvägarna brusto i ett hjärtligt skratt.

— Nu försä allt lilla fröken sig! sade den ena av dem.

— Vad sa du? sade fadern och vände sig till Svante, han hade plötsligt blivit allvarsam. Har du gjort något illa — *när mamma legat sjuk?*

— Nej, pappa! sade Svante, inte något illa. Inte något som jag menade i alla fall.

— Hänger det ihop med vad du bad mig om i går kväll?

Fadern såg på Margit, hon vände förläget bort blicken.

— Jag får be om ursäkt för det här, sade ingenjör Tallberg, vi stör stämningen. Men vi måste gå hem till vårt och reda ut den här saken. Han hade rest sig. Han var mörk i ansiktet.

Fru Öström ville i det längsta draga ut på tiden, om det skulle bli ledsamheter.

— Men kära söta, sade hon ivrigt, inte ska herrskapet gå nu. Det var inte Svantes mening att ge sig i sjön! Det är jag då så säker på. Hans kläder var våta, det var det enda som blev av det, han har väl halkat, kan jag tro...

Svante stod röd och med nedslagna ögon, hjärtat dunkade i honom. Om inte Margit sagt att man inte kunde skvallra, så hade han säkert...

— Men det var inte hans fel!

Det var Fridde, som höjde sin stämma.

Äntligen!

Svante såg upp på honom, det låg ett hopp i hans ögon, som Fridde uppfattade. Fru Öström och spårvägarna vände sig överraskade till Fridde, de väntade tysta på en fortsättning.

— Det var jag som trilla i, sade Fridde. Och Svante drog upp mig! Han räddade mig faktiskt!

— Har du? sade modern förfärad. Har du varit i...

— Då vet du vad följden blir! sade den ena spårvägaren barskt.

— Ja men det var inte riktigt så, sade Fridde och mötte de stränga ögonen. Jag menade det inte, vi skulle skoja André och så kom jag ut på isen, vi *jumpade* ingen av oss!

— Vem av er vill ge en redig förklaring på det här? sade ingenjören.

— Det ska jag göra, sade Fridde, med en hastig blick på sin mor, som börjat snyfta i förklädet.

Han berättade alltsammans, hur han i iveren gått ut på isen och hur Svante menat att han skulle leka övervintrad på en sten, det vill säga stenen skulle vara öde vidder, och hur Svante verkligen räddat honom och hur han själv smugit sig hem och lyckats byta och stuva undan sina våta kläder och sedan bära ner dem i källaren — där lågo de än.

— Det var således därför du gått i bästa kläderna hela påsken. Gud tröste mig, då är de totalt förstörda, då har du inga andra än de du går och står i och så kunde du ha varit död till på köpet. Hur kunde du göra mig det här, Fridde!

— Nej, fru Öström, så får ni inte ta det! Det var ingenjören som ingrep. Vad kläderna be-
träffar, det är en bisak, men viktigt nog, det för-
står jag minsann. Fridde ska få en ny kostym
av mig för att han varit hederlig och sagt som
det var. Vad jag inte kan begripa är bara varför
alltsammans har varit en sådan hemlighet? Har
Svantes klocka något med det här att göra? Vet
Margit något?

Margit skakade på huvudet.

Nu sågo de på Svante, som stammade:

— Den — den måtte ha fallit i, jag kunde inte
hitta den sedan.

Margit gick fram och tog sin lilla bror i famn.

— Lilla grabben, så hemskt han har haft det!
Han har varit förtvivlad, det förstår jag nu. Vi
beskyllde honom för att ha jumpat, ser du, pappa,
och vi har varit så elaka mot honom...

— Men jag begriper ändå inte! sade fadern.
Varför kunde du inte klämma ur dig hur det
var, pojke? Inte behövde du vara så blyg för att
du räddat en kamrat ur plurret, om faran nu
verkligen var så stor?

— Men han lovade ju! sade Fridde ivrigt. Han
lovade att inte säga ett knyst!

— Men varför? Du ser ju vad det här har ställt till? sade ingenjören, litet kort.

— Jo se — jag — Fridde tittade på de båda spårvägarna. Han svalde ett tag och så sade han beslutsamt, jag får stryk av de där två. Dom har sagt — att eftersom jag ingen pappa har, så får jag inte jumpa — men egentligen har jag inte gjort det. Det bara blev så. Vi menade inte att gå ut på isen, Svante var förresten inte där alls — annat än för att dra upp mig förstås. Och det gjorde han! Jag hade inte någon ork kvar, jag var alldeles stel om händerna...

Modern gick fram och tog sin pojke i famn, Fridde ruskade på sig:

— Äsch mamma då, sjåpa dig inte så fasligt, det är ju flera dagar sen, vet jag.

— Kom hit pojkar, sade ingenjören. Fru Öström släppte Fridde och sköt honom fram till Svantes pappa, de ställde sig båda framför honom. Ingenjören tog dem i famn båda två så att de stötte ihop där inne.

Nu förstod Fridde varför Svante varit så ilsken och Svante å sin sida var så hjärtinnerligen glad att vara befriad från sitt löfte och att allt var av-

lyft från honom så att han kände, att nu hade han en vän för livet. Ja, två, ty nu skulle Harry inte heller vara ond på honom mera.

— Kära gossar, sade ingenjören, vi är bara glada att vi har er i behåll. Det blir inte något stryk för dig, Fridde. Så vitt jag kan förstå var det lika mycket Svantes fel. Det har varit bra och nyttigt för Svante att ha dig, trots plurret. Jag har mycket saknat att han inte haft några vänner utanför vår lilla krets. Jag är också så glad att mamma inte vet av det här ännu — för det gör hon inte? Nej, nå det var då för väl. Hon ska få veta det sedan, när hon är som vanligt. Där ser man förresten hur vi fick belägg för vad vi talade om — att ett löfte kan vara frestande att bryta. Jag ska be att få tala med fru Öström sedan på tu man hand... Och klocka, det kan du ju köpa dig en ny, säg Svante? Jag ska tala om för dig, att Margit bad mig inte forska efter din gamla, det bad hon mig om i går kväll...

Buhuhu...

Alla vände sig åt det håll varifrån det hjärtskärande tjutet kom.

Det var Gabriella som grät så att axlarna skakade.

— Men vad är det nu då? Kom hit, min lilla flicka! Tycker du att vi glömde bort dig?

— Äsch, det är inte det, fick hon fram. Nu tycker ni att — att det var jag som skvallrade...

— Du lilla dumsnut! sade Margit och torkade Gabbis tårar med sin näsduk. Det var ju bara bra, annars hade den här historien aldrig tagit slut! Vet du, pappa, tillade hon medan fadern drog till sig Gabbi och satte henne på sitt knä och Svante och hon kysstes, det har varit ett snärj att inte försäga sig. Hela den här påsken har varit så krånglig, så det kan ingen tro. Och nu har Gabbi inte läst tyska heller, allt har varit upp och nedvänt...

— Jag börjar förstå det, sade fadern. Han var nu glad och ljus igen och fru Öström hade torkat sina ögon, nu kunde det vara nog gråtet för den här påsken.

De båda spårvägarna hade viskat litet med varandra, så hade de bytt handslag med Fridde och slutligen var allt uppklarat.

Det var annandag påsk som gick till ända i frid och fröjd, befrielse framför allt, ren luft, uppriktighet och blickar som kunde mötas över lag.

Men den första vardagen efter påsk hade ännu litet i beredskap, en efterdyning av den fatala leken om en polarfarare, som alla dessa sedan, längre fram i livet, alltid skulle särskilt komma ihåg i samband med ett löfte och en ärlig bekännelse.

FEMTONDE KAPITLET.

Det ringde i telefon på tisdagens morgon, ingenjören svarade. Man höll redan på att plocka ihop sina grejor.

— Det är Adolfsson vid Spårvägen, sade det i andra änden av tråden, vi hade ett litet ärende och undrade om det kunde passa nu? Vi är lediga ett par stycken om en stund, sedan har vi tjänstgöring igen.

— Jo då, visst passade det, sade ingenjören, litet undrande. Det var bra det, fick han till svar, och så skulle unga herrn vara snäll och hålla sig inne.

— Unga herrn, är det Svante det? Han är Svante och ingen ung herre alls, skrattade pappan.

Efter en halvtimme ringde det och fyra konduktörer tågade in. Alla i faster Helgas lägenhet voro samlade, ty skolan hade ju ännu inte börjat efter lovet. Fru Öström var med, hon hjälpte

ju till med hoppackningen, och Harry var också där.

Vad skulle det nu bli av?

Adolfsson harklade sig.

— Det är så att vi har sammanslutit oss för att ge unga herr — jäså, Svante då, rättade han sig leende, ett litet minne för att han klarade Fridde åt sin mor. Eftersom han tappade klockan, så har vi tänkt att en ny klocka skulle vara det bästa. Och som vi inte kunde få tag i en likadan som den han förlorade, så har vi köpt en så gott vi kunde. Var så god! sade han litet högtidligt, och lämnade den storögde Svante ett etui. Den får bytas förstås, tillade han i vardagligare ton.

Svante tog etuiet, han var pionröd och hans röst stockade sig i halsen så att han inte hade kunnat tala. Han gjorde i stället precis vad han skulle, han bockade sig för var och en och räckte fram handen, som fick en duktig tryckning av varje spårnäve.

— Inte byter jag inte, sade han, innan han öppnat etuiet.

Så öppnade han det, där låg en armbandsklocka, så manlig och stilfull, med en stor, kan-

tig urtavla, en fin rem att ha den i om armen, inte en pojksak inte!

— Urtavlan är självlysande, sade en av de fyra.

Varpå Svante och Fridde gingo ut i den lilla hallen och stängde dörren för att få det mörkt och se efter — jo, den lyste stilla och fint emot de båda ansikten, som lutade sig ned över den.

Under tiden hade Svantes pappa tackat de fyra, det var på tok för mycket, sade han. Men för sin del var han mest glad över klockan för att den var ett tecken på att Svante kunnat tåga om en sak, fast han fått lida för det. Det var bra gjort — att söka rädda en kamrat är nog bra, men det kan vara en rent naturlig känsla, som kommer av sig själv. Att tåga och pinas, när det trycker på från alla håll, det är egentligen ett större mod, när man tänker efter. Och det höllo de fyra med om.

Spårvägarna hade inte tid att stanna en minut längre, de togo fram sina klockor, som sulto vid kedjor i knappraden och sade att de måste gå. Då bjöd ingenjör Tallberg dem hem till Sibyllegatan en dag, som han skulle be att få ringa

om sedan, »min fru måste vara med», sade han. »Och hon är inte på benen än».

Ett sista handslag med var och en från Svante, så voro de sin väg.

Det tog en stund med all beundran av klockan, som ingenjören knäppte om handleden på sin son, tog honom i famn än en gång och vände sig bort och skrattade litet. För han ville inte visa hur han såg ut i ögonen just nu.

— Vet ni, sade han, jag tror vi lämnar allt det här åt fru Öström. Jag skulle vilja komma på andra sidan bron, har någon av er varit där?

Det hade inte barnen Tallberg, men Harry hade — och han kastade en leende blick på fru Öström.

— Då går vi då, följer ni båda med?

Men Harry skulle hem till sitt och Fridde fick en knuff av sin mamma, han begrep att den betydde: vi ska låta dem vara ensamma litet nu, så Fridde skruvade på sig och såg ut som om det hade varit alldeles outhärdligt, vilket var raka motsatsen till vad han tyckte.

Tallbergs satte sig på spårvagnen och foro så långt den gick.

Snart kommo de till villa efter villa, omgivna av staket och vad som sedan skulle bli grönt. Nu var det bara litet lökar, som stucko upp här och var i rabatterna och på de svagt skiftande gräsmattorna. Svante och Gabriella tyckte kanske att promenaden inte var så överväldigande rolig. De gingo före, Margit kom efter med sin pappa.

— Du är väl inte arg på mig? sade Gabriella.

— Klart att jag inte är, sade Svante. Jag vet hur det känns att saker vill hoppa ur en. Och annars hade vi aldrig fått slut på det här. Fridde är nog hygglig, men han är liksom dum, på något sätt.

— Åhå, sade Gabriella, vi verkar nog inte så kvicka jämt!

— Vea var i alla fall inte dum åtminstone. Kommer du ihåg? Hon såg förstås Fridde från trappfönstret, men ingen hörde på, bara jag begrep!

— Usch, jag kommer att sakna Vea, sade Gabbi. Jag ska be mamma att jag får låna hem henne...

— En sån där degig unge, sade Svante med en fnysning. Nej, en jycke, det vore något. Om jag kunde få köpa en för mina tio dollars...

— Du begriper dig inte på nånting, sade Gabbi, sårad på Veas vägnar. Hade du en jycke, så skulle vi bara få gå ut med den, förresten, inte kan man ha det på Sibyllegatan... Och så ska han ha mat och så biter han folk och så får vi böta och så...

— Men en unge som tjuter för det minsta och vem skulle gå med henne hela långa vägen hem igen? Förresten är det kymigt av dig att säga att jag inte skulle sköta min egen hund! Varför ska du säga så? Du vet väl ingenting om vad jag skulle göra, du kan läsa tyska och inte malla dig...

— Grälar ni? hörde de pappans röst bakom sig. Nu känner jag igen mina små rara barn!

— Vi grälar inte! sade båda på en gång. Vi bara talar om vad vi helst vill ha. Jag vill ha Vea och Svante vill ha en hund! Vilket tycker du, pappa?

— Båda delarna, sade ingenjören. Och det kan bli, bara vi ger oss till tåls. Säg barn, hur triv-

des ni egentligen hos faster Helga? Men vänta, där är ett litet kondis, vi går dit och pratar och tinar upp, för det är kanske inte så varmt för mina små flickor. Har ni tillräckligt på er, förresten?

— Snälla pappa, sade Margit, det är klart vi har.

— Ja ja, jag har något minne av att mamma brukar klaga på er i den vägen. Herre Gud, barn, vad jag har längtat hem och vad jag längtar fortfarande! Men hur var det nu, sade han då de slagit sig ned och alla fyra beställt choklad med vispgrädde, för, sade ingenjören, det förefaller mig som om ni druckit såar med kaffe hos den snälla fru Öström, trivdes ni med faster Helgas krypin? Vad har du att säga, Margit?

— Jag tyckte först, sade Margit, att det var trevligt att bo så där ihop. Vi kände oss litet ensamma, förstår du, och då var det skönt att inte ha stora rum att stirra i. Men sen så blev det för trångt, vi var så inpå varandra att vi var färdiga att klösas. På ett annat sätt, förstår du, än då vi gruffar som vanligt!

— Ni hade för mycket att stå i, edra små kra-
kar. Nå, du Gabriella?

— Jag tyckte att kokvrån var det sötaste man kunde se, och så var badrummet så varmt, man behövde inte vara rädd att Vea skulle förkyla sig. Men man hörde allt vad de sa i hela huset, ibland hade jag svårt att somna.

— Det var ovana, sade fadern. Nå du då, Svante?

— Jag tycker det är trevligt att bo så där nära ute, sade Svante. Man var ute med detsamma man steg ut ur porten, man kan åka skridsko och skidor utan att behöva kliva genom stan och se fånig ut. Det var liksom ljusare, man tyckte att dagen var så lång och att man hade något skojigt som väntade en hela tiden... Det var inte så skojigt, men man hade ändå inte riktigt tråkigt, om pappa förstår hur jag menar?

— Jag tror jag förstår det, sade fadern. Det är det där som så högtidligt kallas naturen, som Svante fäst sig vid. Det var roligt att höra vad ni haft att säga... Men nu får vi gå hem och se hur långt det hunnit med packningen...

Och så foro de hem samma väg, Gabbi och Svante voro nog glada för chokladen, men så förfärligt roligt tyckte de som sagt inte att det var att gå ut och promenera. Fast det var ju en

konstig tanke, då de fingo gå med fadern och fingo gå på kondis, de ville inte heller erkänna den ens för sig själva, utan låtsades som om de haft alldeles vansinnigt trevligt...

Senare på dagen foro de sin väg i bil med sina saker. Innan de gingo ned, blev Svante litet efter de andra. Det berodde på att han öppnade luckan till sopnedkastet och sade Buh! i hålet.

SEXTONDE KAPITLET.

Hur annorlunda var det inte att komma hem, mot att lämna hemmet den där dagen, då det stått en ambulans utanför porten, när Svante kommit så sent!

Fru Tallberg skulle komma på en söndag, det hade hennes man ordnat, för att då skulle barnen vara hemma, annars hade hon kunnat komma redan på lördagseftermiddagen. Men den lördagen kunde hon använda att provgå i korridorerna, sade doktorn.

Det var blommor överallt, sådana blommor man kunde få nu, narcisser, tulpaner, hyacinter och nyutslaget björklöv, en frukost var framdukad med sådan mat som fru Tallberg fick äta och så med annan mat. Det var så spännande alltsammans, att det nästan gjorde ont! Över sin frus stol hade ingenjören lagt en stor fäll, som han köpt med sig, så var det paket vid barnens tallrikar — men ett par av de saker han tagit med sig, hade han lagt undan, det var en kostym och ett par skjortor och en fin livrem och en

pullover, som han tänkte att Fridde skulle få. Och fru Öström skulle väl också ha något, inte bara pengar, för sitt arbete.

Och så kom den stund, då fru Tallberg satt i högsätet och oupphörligt sade:

— Det är alldeles för mycket, kära ni! Jag kan mycket väl ta fatet själv, jag är inte sjuk mera, det måste ni komma ihåg! Vi kunde i stället fjäsa litet för pappa, som varit borta och gjort mycket mer än jag, som bara legat i en säng!

— Men det är på dig allting hänger! sade barnens pappa och barnen ropade:

— Du må tro att nu vet vi hur det känns att reda sig själv! Det är hemskt! Nu vet vi hur skönt det är att ha en mamma, som tänker för en!

— Men ni får reda er själva ännu litet, sade fru Tallberg småleende. Vi ska ju ha stor middag i dag, jag är riktigt nervös för alla edra nya bekanta! Det kan jag inte klara...

Det behövde hon inte heller. Allt var i ordning i förväg, glace var beställd till efterrätt, den stod i sin hink och väntade redan, ty middagen måste bli tidig, för spårvägarnas skull, tre av dem kunde bli lediga samtidigt. Harry var

bjuden och Harrys far, honom kunde man inte gärna låta bli sittande. Fru Tallberg fick ligga och vila sig litet på förmiddagen, så kom faster Helga och sedan ringde det upprepade gånger. Fru Öström var i köket, Gabbi hjälpte henne, Margit var värdinna för spårvägarna och för Harry och hans pappa, som var en mycket tyst man. Det kändes underligt att sitta så där och sällskapa, nu när modern var hemma, blev det liksom mera tafatt, än då man visste att man måste ta allting på sig.

När alla voro samlade och fru Tallberg kastade en sista blick över bordet, sade hon:

— Det ska vara en tallrik till, fru Öström ska sitta med vid bordet!

Och så blev det, fast fru Öström gjorde många svårigheter och krumbukter och sedan for ut och in och hela tiden satt bara på ena halvan av stolen.

Ingenjören hälsade sina gäster välkomna i ett litet tal.

— Sedan jag for ut, tycks det som om min familj vuxit, sade han mot slutet. Vi ha fått vänner, som vi kommer att räkna med i vår krets. Svante har fått en liten bror — hade jag så när

sagt, men jag menar ungefär så också. Jag hoppas pojkar, att vad ni utstått under den här påsken, ska svetsa ihop er för all tid. Och i Harry ha vi fått en vän och ett pålitligt stöd, Harry får vara min ersättare, nästa gång jag reser ut — fast det hoppas jag dröjer. Jag kan redan nu tala om för dig, Harry, att jag har en plats åt dig på en ny avdelning av min verkstad, som jag ska öppna nu, så fort vi hinner ordna allt som är att resonnera om med bolagets styrelse. För all del, sätt dig ner, min gosse, tacka inte! Du ska få göra nytta, det kan du lita på. Inte bara plugga tyska med Gabriella — fast också den hjälpen har varit skön att ha. Jag har inte alls gjort så mycket för henne i den vägen, som jag trodde. Och än en gång ber jag att få tacka Friddes många förmyndare, som så alltför ståtligt har lönat Svante för vad han blev i tillfälle att göra! Och fru Öström är varmt inbegripen i både min hustrus och mitt tack — nog har våra flickor sökt reda sig själva så gott det gick, men vad den här påsken har lärt oss alla, det tror jag vi ska vara ense om är — att man är inte någonsin sig själv nog, man behöver varandra! Vi är alla beroende av varandra, det går som en kedja av många län-

kar, olika stora och med olika kraft, länkar som växer, om man kan använda en sådan bild, så att länken Harry blir allt starkare. Och länken Fridde växer mer och mer och länken Gabbi blir en liten husmor, som hon har visat att hon har håg för. Ja, vi hör ihop och just då ska vi samtidigt bemöda oss om att reda oss själva, som då vår älskade mamma måste ta hand bara om sig själv ett slag och lämna oss åt vårt öde och vår kära Helga — ja, vet du, sade faster Helga plötsligt, jag undrade just om jag inte skulle få vara med på ett hörn! — vår kära Helga, fortfor ingenjören, överlämnade hela sitt hem åt mina barn att härja i — jag hoppas att det inte blivit för många skavanker av det? — å, för allt i världen, inte värre än att det kan lagas — kom det igen från faster Helga och Margit blev pionröd, ty hon hade slagit sönder en assiett och en tillbringare. Var var jag nu? sade ingenjören. Nu måste vi ha slut på det här talet, som blivit alldeles för långt! Vi hör ihop, det har vi lärt oss ännu mer än vi visste förut och jag ber att vi alla klinga med varandra inbördes på det!

Alla stötte sina glas mot varandras, det var

minsann svensk champagne av svenska bär i glaset, och alla voro rörda och så kom glacen in, buren i triumf av fru Öström. Ty det var något extra fint med den, den föreställde en liten spårvagn! En liten blå spårvagn som gick på ett knottrigt berg av is och hade en röd lykta framme, den var av karamell och Gabbi fick den. Glacen var förresten så god att alla togo om och fru Öström fick en bit med sig hem åt Veä.

Bäst som glacen gick runt för andra gången, knackade det i ett glas, som det ska göra, när någon ska hålla tal, och Svante reste sig.

Han hade trott att det skulle gå lättare, men då allas ögon plötsligt, som dragna på en och samma tråd, vändes till honom och han läste förvåning i somliga, skratt i ett par — Gabbis — en viss förväntan i sin pappas och rörelse i sin mammas — för hur det var, så kunde han se allt utan att ändå se på var och en, då tyckte han att han ville sjunka genom golvet. Men nu fanns ingen återvändo. Nu måste han.

— Ja jag skulle egentligen inte säga något, började han, jag tänkte bara... Han drog ett djupt andetag och fortsatte med ett mod, som visst kom från fadern, som satt och såg ned i tallriken, jag

tänkte säga, att pappa har rätt, då han var glad att jag fått en kamrat i Fridde. Först då vi kom till det där kvarteret, var det som om jag skulle bli ovän med alla grabbarna, allt vad jag sade och gjorde tyckte jag var galet och då blev jag arg. Men så började jag tycka att det var skoj att se hur de var och hur de andra hade det, jag tyckte att jag varit en morsgris hela tiden förut. Det där med isen, det var ingenting, det var sånt som man inte tänker på. Somliga gör på ett sätt när det händer något, andra gör på ett annat, det kan man inte riktigt hjälpa, tror jag. Men vad jag ville säga det var, att jag hoppas att Fridde inte är arg på mig för att jag flög på honom och att — att Harry nu begriper varför jag gjorde det, allting var så galet för mig... Han tittade åt Harrys håll och Harry nickade småleende. Så att, jag menar att Fridde och jag ska vara vänner och så — så var det en sak till... sade han med nytt mod, Fridde är mycket bussigare mot sin mamma än jag först tyckte. Det tycker jag inte är något att skämmas för, begriper du!

Varpå han hastigt satte sig ned.

Fruarna torkade sig i ögonen, Margit och faster Helga likaså, spårvägarna sade:

— Fridde kan gärna gå och ta herr — nej, Svante i hand! Vilket Fridde gjorde, pojarna tittade inte på varandra, de vände bort huvudena och släppte varandras händer som om de varit små glödande kolbitar.

Men då upphävde Gabbi sin röst:

— Du skulle väl ha talat för mamma med!

Svante fräste till:

— Håll tal själv får du se!

Alla skrattade, det var en lättnad i den allmänna rörelsen.

— Nu hurrar vi, sade pappan, ett fyrfaldigt för vår nya familj!

— — —
Vad det varit för mening med att pappan tagit dem med sig ut på den där promenaden dagen innan de lämnade fester Helgas lägenhet, det fingo Svante och Gabriella veta en månad därefter.

En bil, som tillhörde en uthyrningsbyrå, stannade utanför Sibyllegatshuset och alla Tallbergs stuvade förväntansfullt in sig.

Så körde bilen runt till villor bortom bron, där de gått den där dagen. Man såg på ett par stycken, så fastnade de för den tredje i ordningen, ty

den kunde redas in till krypin åt alla tre barnen, så stor var övre hallen. Här skulle Svante få en vrå, man kunde göra det med masoniteväggar. Och så fanns det en öppen spis här uppe, där ska vi sitta om lördagarna, sade barnen Tallbergs mamma. Alla kök i de här villorna voro bra, badrummen med riktiga fönster utåt fria luften, inte med sekunda belysning som på Sibyllegatan. Tomten hade ett hörn med skog och en slät bit, på den kunde man sätta hallon.

— Och ett päronträd? undrade fru Tallberg, som klättrat i ett stort päronträd som barn.

— Tyvärr, sade uthyrningsagenten, är det nog inte jord bra nog för päron.

Nåja, man kunde inte få allt här i världen.

— Skulle ni vilja bo så här? sade deras pappa. Ser ni, då vi var ute och gick den där dagen, hörde jag mig för, om ni minns, hos er alla tre, vad ni tyckte om att bo hos faster Helga. Vad mamma och mig beträffar, har det länge varit en dröm att få komma litet utanför stan, så som du sade Svante, så att man är ute med detsamma man kommer utom dörren. Och på mitt arbete i Montreal berodde det till en del om vi kunde få göra verklighet av vår dröm. Det var för att det

gått så bra i lås som jag kunde komma hem så fort. Ni ska få se att vi får det mera hemligt ändå än vi har haft det, vi kan tacka faster Helga för att vi alla fått en knuff att komma över just den här bron! Till sensommaren kan vi flytta hit!

Och till sensommaren var det en annan som flyttade utåt, det var fru Öström. Hon hjälpte som vanligt till med bestyr hos Tallbergs och en dag sade hon:

— Ja kära Svante, nu ska en annan också bo i villa. Det kallas småstuga, där Fridde och jag ska bo, vi ska bygga den själva, spårvägarna ska hjälpa oss och en annan med.

— Harry förstår?

— Jo, Harry också. Men en annan med.

— Ska fru Öström gifta sig?

— Jo det stämmer! Fridde ska få en ny pappa, stackars barn.

— Alltid ska du stackra en! sade Fridde och skruvade på sig.

— Vilken av spårvägarna blir det? Herr Adolfsson? sade Svante ivrigt.

— Inte någon spårvägare alls. Han kan inte

gissa... Nej, de där flaxiga konduktörerna, som träffar så många söta flickor vid hållplatserna, det passar inte en gammal stadig och argsint människa som jag. Han kan inte gissa! Men då kan jag tala om att Harry också ska få en ny mamma.

Svante kunde inte riktigt reda ut det där, men Gabriella förstod.

— Harrys pappa! Då ska Harry bo här ute!

Det var en nyhet. Det var den stillsamma nattvakten vid Centralen som skulle bli fru Öströms man. Det passade kanske bättre, tänkte Svante kritiskt, men det var han då för hövlig att säga. Han kom ihåg hur fru Öström dykt upp som ett »jehu», vad det nu var för något, första gången han och Fridde drabbat ihop.

Det småstugebygget blev ännu en del av denna sommars fest. Svante var där hela dagarna, Fridde däremot läste mer än han bar cement. Han hade läshuvud och ingenjör Tallberg hade lovat att betala terminsavgifterna för honom, så behövde spårvägarna bara tänka på böckerna.

Då pojkarna prövade in till läroverk på hösten, var Fridde också den som redde sig bäst.

— Svante som går och drömmer, han får för-

sörja sig på att skriva äventyrsromaner, sade pappan.

Men det var ännu litet tid kvar till hösten.

I juli fick familjen Tallbergs flytta in i sin villa, då var det litet gräs på tomten — ogräs, vill säga, men naturligtvis inte en blomma, det hade man inte hunnit med. Man gick där och påtade och planerade, då man fått i ordning i rummen, och en gång hade Svante dragit i något som stack upp och det visade sig vara en gul gammal murarkänga. Fru Tallberg gjorde en grimas, då hon fick se den och pappan sade att det behövdes nog några lass jord för att gömma allt skrot... och få blomster och blader i stället.

Faster Helga var glad att hennes lägenhet givit brodern uppslaget till den här villan. Men själv ville hon inte komma så långt bort, hon ville ha nära till teater och bio, då hennes väninna skulle flytta till henne och vurma för att gå på konserter, sade hon.

— — —
Innan vi skiljas från familjen Tallberg, måste vi tala om att Gabbi klarade tyskan!

Hon hade bara ett fel på alla provskrivningarna, Harry hade ju läst träget med henne. Och

hon hade ordentligt tagit sig i kragen själv. Felet var en fälla. Hon skulle översätta till tyska: »i en skogig dal höll ett stort, förskräckligt lejon till.» Gabbi trillade bums i fällan och skrev: »i en skogig dal höll ett förskräckligt stort lejon till.»

— Att du aldrig kan tänka dig för! sade faster Helga.

Men ett fel gillades för att få betyg.

I skogen vid villan bortom bron, som de foro över med spårvagn varje dag, höllo inga lejon till, de funnos i stället så förskräckligt stora som helst i Svantes fantasi. Så det fattades ingenting alls för Tallbergs!

The history of the...
The first part of the...
The second part of the...
The third part of the...
The fourth part of the...
The fifth part of the...
The sixth part of the...
The seventh part of the...
The eighth part of the...
The ninth part of the...
The tenth part of the...
The eleventh part of the...
The twelfth part of the...
The thirteenth part of the...
The fourteenth part of the...
The fifteenth part of the...
The sixteenth part of the...
The seventeenth part of the...
The eighteenth part of the...
The nineteenth part of the...
The twentieth part of the...

B. WAHLSTRÖMS UNGDOMSBÖCKER

KARTONNERADE MED FRAMSIDAN I FÄRGTRYCK

4. <i>Bland guldgravare och indianer</i> av G. A. Henty 1.50	46. <i>Ej som andra flickor</i> av Carey. Flickbok 2.—
6. <i>Ljudlösa steg</i> av E. S. Ellis 1.50	47. <i>Vid indiangeränsen</i> av G. A. Henty 2.—
7. <i>Silverormen</i> av Axel Kerfve 1.50	48. <i>Överfallet på nybygget</i> av Olov Thomas 2.—
10. <i>Spöket på floden</i> av E. S. Ellis 1.50	49-50. <i>En präktig flicka</i> av L. M. Alcott. Flickbok 2.75
12. <i>Sam Engrens äventyr i Mexiko</i> av Axel Kerfve ... 1.50	51. <i>Den förste svensken</i> av Radscha 1.75
13. <i>Jetro Juggens</i> av E. S. Ellis 1.50	52. <i>Sit Markus-Lejonet</i> av G. A. Henty 1.75
17. <i>Björnjägarens son</i> av Karl May 1.50	53. <i>Indianer och vita</i> av E. S. Ellis 1.75
19. <i>Nybyggarna i Kentucky</i> av E. S. Ellis 1.50	54. <i>Martin Forster</i> av Friedrich J. Pajeken 1.75
20. <i>Winnetous testamente</i> av Karl May 1.50	55-56. <i>Pieter Maritz</i> av Niemann 2.75
24. <i>Blockadbrytaren</i> av Axel Kerfve 1.50	57. <i>Barnen på Böljenäs</i> av K. Wenström. Flickbok ... 1.75
25. <i>Hjortfot</i> av E. S. Ellis ... 1.50	58. <i>Prinsessan på ärten</i> av Anna Bjerke. Flickbok 1.75
26. <i>Lilla prinsessan</i> av F. H. Burnett. Flickbok 1.50	59. <i>Blockhuset vid Hocking River</i> av E. S. Ellis 1.50
27. <i>Järnhjärta</i> av E. S. Ellis 1.75	60. <i>Guldsökarna i Texas</i> av Gunnar Örnulf 1.50
28. <i>En yrhätta</i> av Emmy von Rohden. Flickbok 1.50	61. <i>Indianhövdingen</i> av E. S. Ellis 1.50
29-30. <i>Tre kommandörer</i> av W. H. G. Kingston 3.—	62. <i>Gabu, grottmänniskan</i> av Radscha 1.50
31. <i>Hjortfot på Prärien</i> av E. S. Ellis 1.50	63. <i>Rödskjorta</i> av E. S. Ellis 1.50
32. <i>Smugglarna</i> av A. Kerfve 1.75	64. <i>Med rödskind på krigsstråt</i> av Chas. R. Kenyon 1.50
33. <i>Kaparens guld</i> av Wilkins 1.75	65. <i>Sven Vågmans äventyr</i> av Gunnar Örnulf 1.50
34. <i>Hjortfot i Klippiga Bergen</i> av E. S. Ellis 1.50	66. <i>Lilla kusinen</i> av Ethel Turner. Flickbok 1.50
35. <i>Regnbågsön</i> av L. Tracy 1.75	67-68. <i>Värnlös</i> av Malot. Flickbok 2.50
36. <i>Lilla hennes nåd</i> av E. Jenson. Flickbok 1.50	69. <i>Med luftskepp till Nordpolen</i> av Roy Rockwood ... 1.50
37. <i>Yrhättan som förlovad</i> av E. v. Rohden. Flickbok 1.50	70. <i>Klämmiga pojkar</i> av E. Lieberath 1.50
38. <i>Vargjägarna</i> av J. O. Curwood 2.—	71. <i>Julle, Långstroppen o. vi</i> av Ebbe Lieberath 1.50
39-40. <i>Tre amiraler</i> av W. H. G. Kingston 3.—	72-73. <i>Det sjunkna guldskeppet</i> av Hanns von Zobeltitz 2.50
41. <i>Havets herre</i> av Strang... 2.—	74. <i>Trollsländan som bakfisch</i> av Clément. Flickbok 1.50
42. <i>Skattsökarna</i> av J. O. Curwood 2.—	75. <i>Nelly o. hennes vänner</i> av v. Vietinghoff. Flickbok 1.50
43. <i>Sjörövaren</i> av Marryat ... 2.—	76. <i>Bessie och hennes bröder</i> av Habberton. Flickb. 1.50
44. <i>Öknens ande</i> av Karl May 2.—	
45. <i>Myteriet på Grosvenor</i> av Clark Russell 2.—	

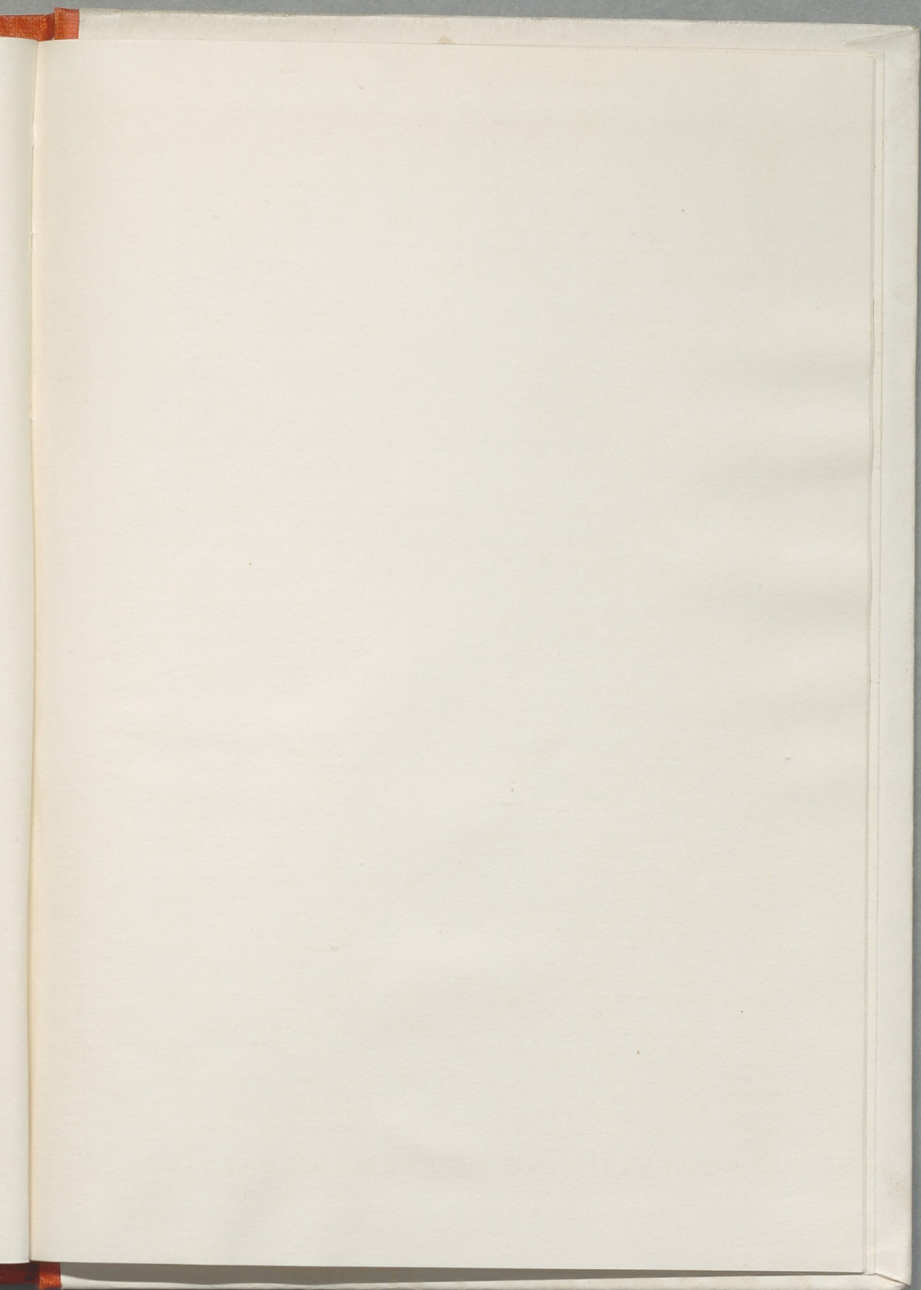
FORTSÄTTNING PÅ OMSTÅENDE SIDA.

B. WAHLSTRÖMS UNGDOMSBÖCKER

KARTONNERADE MED FRAMSIDAN I FÄRGTRYCK

77. <i>En modern flicka</i> av A. Baadsgaard. Flickbok 1.50	105. <i>I valet och kvalet</i> av Anna Baadsgaard. Flickbok 1.50
78. <i>Tre flickor på äventyr</i> av Anne Lykke. Flickbok... 1.50	106. <i>Lilla guvernanten</i> av K. Lie. Flickbok 1.50
79. <i>Trollslandet som förlovad</i> av B. Clément. Flickb. 1.50	107. <i>Sju syskon</i> av Ethel Turner. Flickbok 1.50
80. <i>På äventyrliga stigar</i> av Gustaf Bolinder 1.50	108. <i>Grevinnan Wally</i> av B. Clément. Flickbok 1.50
81. <i>Kolonisterna vid Ohlofloden</i> av E. S. Ellis 1.50	109-110. <i>Unga kvinnor</i> av Louisa M. Alcott. Flickbok 2.50
82. <i>Sam Engren på nya äventyr i Mexiko</i> av Axel Kerfve 1.50	111. <i>Guldfågeln</i> av Ingeborg Vollquartz. Flickbok 1.50
83-84. <i>Korallön</i> av Ballantyne ... 2.50	112. <i>Hjortfot i vildmarken</i> av Edward S. Ellis 1.50
85. <i>Den gyllene staden</i> av Gustaf Bolinder 1.50	113. <i>I den gula drakens klor</i> av Axel Kerfve 1.50
86. <i>Myteriet på Capella</i> av Radscha 1.50	114-115. <i>Ett lejon till sjöns</i> av G. Lejonsköld Oxenstierna 2.50
87. <i>Vikingablod</i> av Ax. Kerfve 1.50	116. <i>Den vite indianhövdingen</i> av Gustaf Bolinder... 1.50
88. <i>Sten Hane</i> av Nils Hydén 1.50	117. <i>Pärlöns hemlighet</i> av Radscha 1.50
89. <i>På strövtåg med Hjortfot</i> av E. S. Ellis 1.50	118. <i>I kabylernas våld</i> av Kurt Lange 1.50
90. <i>Cowboy-Kitty</i> av Anne Lykke. Flickbok 1.50	119. <i>Ett klöverblad på äventyr</i> av E. Bolinder. Flickb. 1.50
91. <i>Stora syster</i> av Anna Baadsgaard. Flickbok 1.50	120-121. <i>Våra vänner från i fjol</i> av Louisa M. Alcott. Flickb. 2.50
92. <i>Moster Saras skyddsling</i> av Kathrine Lie. Flickb. 1.50	122. <i>Ensam i världen</i> av Inga Bergfält. Flickbok 1.50
93. <i>Åtta kusiner</i> av Louisa M. Alcott. Flickbok 1.50	123. <i>Familjen på "Villervalan"</i> av Ethel Turner. Flickbok 1.50
94. <i>Ett hjärta av guld</i> av Anna Baadsgaard. Flickbok 1.50	124-125. <i>Rosenkedjan</i> av Bertha Clément. Flickbok 2.50
95. <i>Rosor i blom</i> av Louisa M. Alcott. Flickbok 1.50	126. <i>Brita ifrån Skeppargränden</i> av Anna Baadsgaard. Flickbok. 1.50
96. <i>Cowboyprinsessan</i> av Anne Lykke. Flickbok 1.50	127. <i>Bergsindianernas skattkammare</i> av G. Bolinder 1.50
97. <i>Flickförbundet Silverkorset</i> av B. Clément. Flickbok 1.50	128. <i>Den gula drakens hämnd</i> av Axel Kerfve ... 1.50
98. <i>Yngsta syster</i> av Ingeborg Vollquartz. Flickbok 1.50	129. <i>Fyrtornet vid världens ände</i> av Jules Verne 1.50
99-100. <i>Incasindianernas skatt</i> av G. A. Henty 2.—	130-131. <i>Den svarte fribytaren</i> av G. Lejonsköld Oxenstierna..... 2.50
101. <i>Tappra kamrater</i> av G. Bolinder 1.50	132. <i>Det stora äventyret</i> av Kurt Lange 1.50
102. <i>Piraterna på Gula floden</i> av Axel Kerfve 1.50	133. <i>Flygande Pilen</i> av Edward S. Ellis 1.50
103. <i>Mänlandet</i> av Nils Meyn 1.50	
104. <i>I rödsinnens våld</i> av E. S. Ellis 1.50	

FORTSÄTTNING PÅ PÄRMENS BAKSIDA.

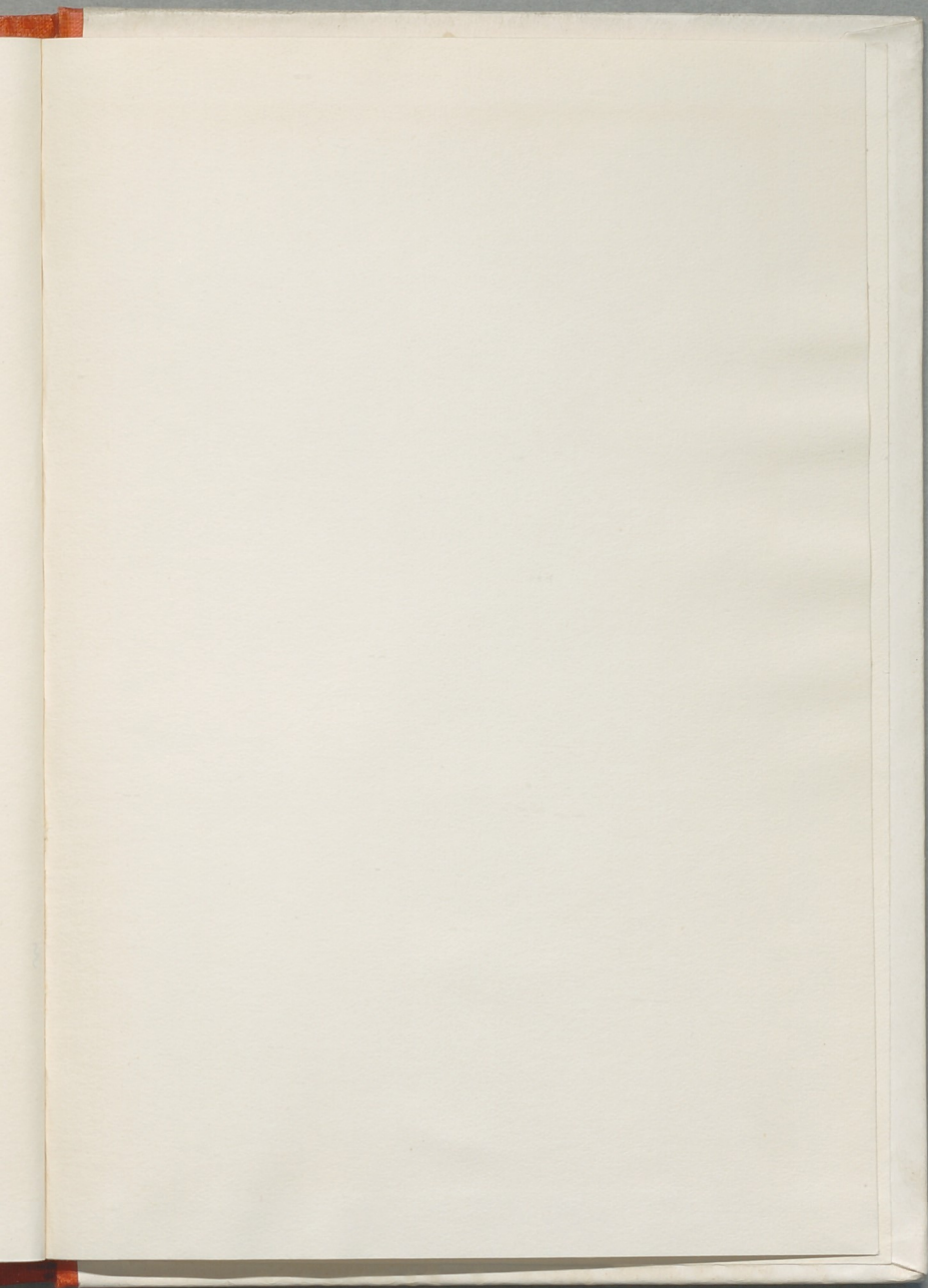

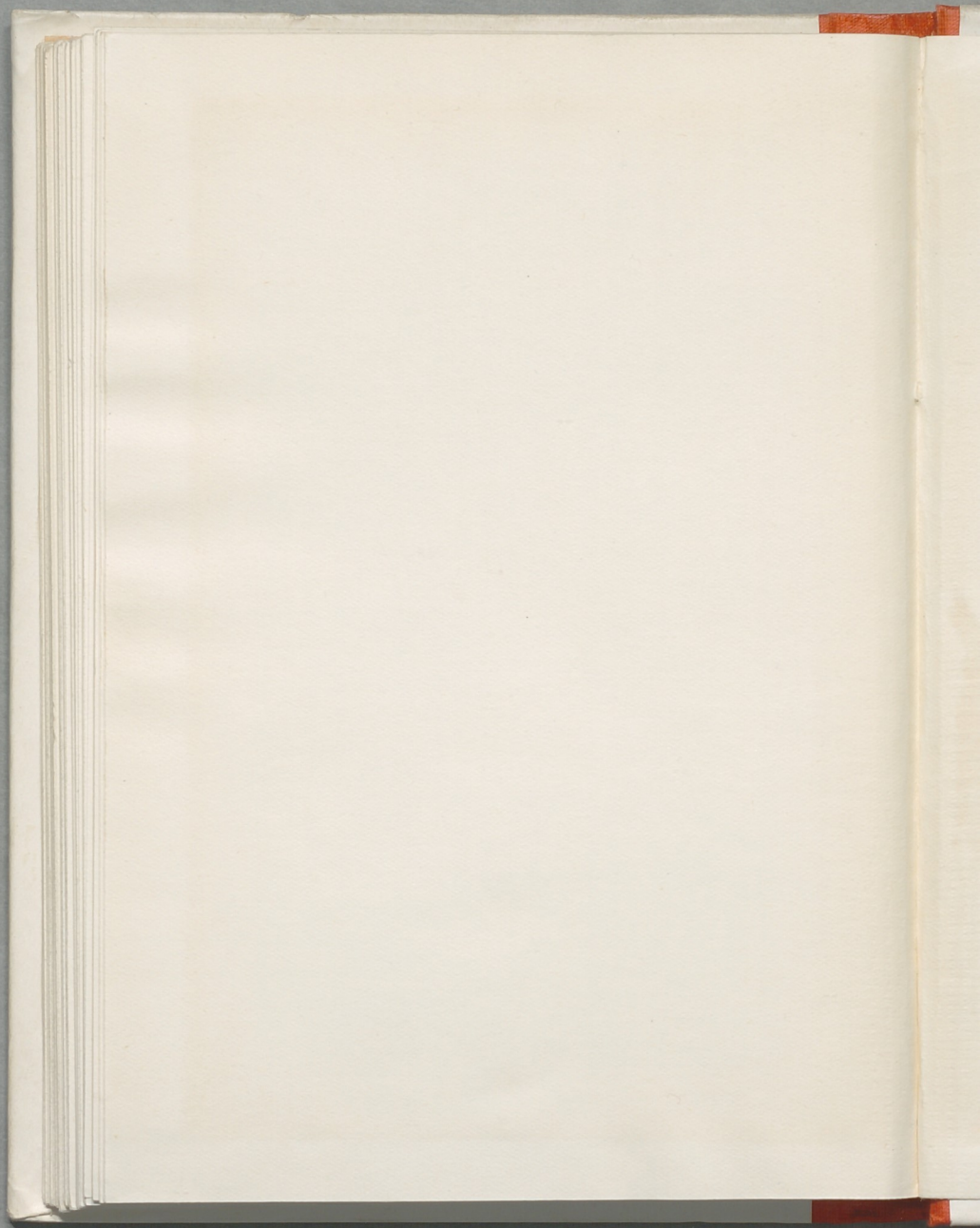
B. WAHLSTRÖMS UNGDOMSBÖCKER

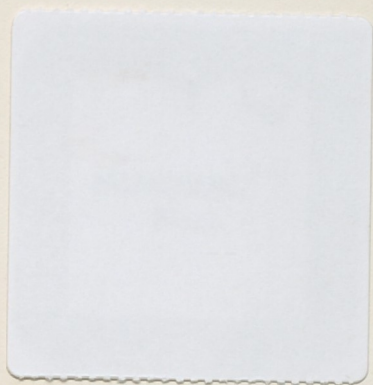
KÄRTORNSBOKEN OCH FRÅNSÖKAN I FÄMTRICK

1. Den första boken i serien	1.00	26. Den tredje boken i serien	1.00
2. Den andra boken i serien	1.00	27. Den fjärde boken i serien	1.00
3. Den tredje boken i serien	1.00	28. Den femte boken i serien	1.00
4. Den fjärde boken i serien	1.00	29. Den sjätte boken i serien	1.00
5. Den femte boken i serien	1.00	30. Den sjuende boken i serien	1.00
6. Den sjätte boken i serien	1.00	31. Den åttonde boken i serien	1.00
7. Den sjuende boken i serien	1.00	32. Den nionde boken i serien	1.00
8. Den åttonde boken i serien	1.00	33. Den tionde boken i serien	1.00
9. Den nionde boken i serien	1.00	34. Den elfte boken i serien	1.00
10. Den tionde boken i serien	1.00	35. Den tolfte boken i serien	1.00
11. Den elfte boken i serien	1.00	36. Den trettonde boken i serien	1.00
12. Den tolfte boken i serien	1.00	37. Den fjortonde boken i serien	1.00
13. Den trettonde boken i serien	1.00	38. Den femtonde boken i serien	1.00
14. Den fjortonde boken i serien	1.00	39. Den sextonde boken i serien	1.00
15. Den femtonde boken i serien	1.00	40. Den sjuandehundra boken i serien	1.00
16. Den sextonde boken i serien	1.00	41. Den åtta hundra boken i serien	1.00
17. Den sjuandehundra boken i serien	1.00	42. Den nio hundra boken i serien	1.00
18. Den åtta hundra boken i serien	1.00	43. Den tusen boken i serien	1.00
19. Den nio hundra boken i serien	1.00	44. Den tusen och en boken i serien	1.00
20. Den tusen boken i serien	1.00	45. Den tusen och två boken i serien	1.00
21. Den tusen och en boken i serien	1.00	46. Den tusen och tre boken i serien	1.00
22. Den tusen och två boken i serien	1.00	47. Den tusen och fyra boken i serien	1.00
23. Den tusen och tre boken i serien	1.00	48. Den tusen och fem boken i serien	1.00
24. Den tusen och fyra boken i serien	1.00	49. Den tusen och sex boken i serien	1.00
25. Den tusen och fem boken i serien	1.00	50. Den tusen och sju boken i serien	1.00

FORTSÄTTNING PÅ FÖRSTA SIDAN

B. WAHLSTRÖMS UNGDOMSBÖCKER

KARTONNERADE MED FRAMSIDAN I FÄRGTRYCK

134. Meg och hennes syskon av <i>Ethel Turner</i> . Flickbok 1.50	166. Barnen på Ekenäs av <i>Greta Åkerhielm</i> . Flickbok 1.50
135. Katy i hemmet av <i>Susan Coolidge</i> . Flickbok 1.50	167. Munkegårdsflickorna av <i>Kathrine Lie</i> . Flickbok ... 1.50
136. Lilla fröken Dorit av <i>Kathrine Lie</i> . Flickbok..... 1.50	168. Fia av Gunvor Fossum . Flickbok 1.50
137. Gunnels sommarsaga av <i>Kerstin Wenström</i> . Flickbok 1.50	169-170. Monika reser till Madagaskar av <i>Max Mezger</i> . Flickbok..... 2.50
138. Trädgårdsmästarens barn av <i>A. Baadsgaard</i> . Flickbok 1.50	171. Nils Hurtigs resa till Kina av <i>Gustaf Lindwall</i> ... 1.50
139. Fem vänner på äventyr av <i>Ester Bolinaer</i> . Flickbok 1.50	172. Kaparespionen av <i>Axel Kerfve</i> 1.50
140. Fröken detektiv av <i>Anne Lykke</i> . Flickbok..... 1.50	173. I Leopardfolkets våld av <i>Gustaf Bolinder</i> 1.50
141. Bland tibetaner och äventyrare av <i>Kurt Lange</i> 1.50	174. Peter Fribytare av <i>Niels Meyn</i> 1.50
142. Guldflodens väktare av <i>Gustaf Bolinder</i> 1.50	175. De unga spejarna av <i>Edward S. Ellis</i> 1.50
143. I svartfotindianernas spår av <i>Edward S. Ellis</i> ... 1.50	176. Bland rödskinn och rödrockar av <i>Olov Thomas</i> ... 1.50
144. Atlantis skattkammare av <i>Niels Meyn</i> 1.50	177. Skärgårdspojkarna av <i>Kurt Lange</i> 1.50
145. I Rif-piraternas våld av <i>Axel Kerfve</i> 1.50	178. Röde Bill av <i>Gunnar Örnulf</i> 1.50
146-147. Skatten i Silversjön av <i>Karl May</i> 2.50	179. Skattkammars-ön av <i>Robert Louis Stevenson</i> 1.50
148. Katy i skolan av <i>Susan Coolidge</i> . Flickbok..... 1.50	180. Tom av <i>Gustaf Lindwall</i> 1.50
149. Familjens yngsta av <i>Anna Baadsgaard</i> . Flickbok 1.50	181. Marianne visar vad hon duger till av <i>Gunvor Fossum</i> . Flickbok..... 1.50
150. På egen hand av <i>Kathrine Lie</i> . Flickbok 1.50	182. Styvdottern av <i>Kathrine Lie</i> . Flickbok 1.50
151. Vildkatten av <i>Berta Clément</i> Flickbok 1.50	183. Lindas hemlighet av <i>Hedvig Sveaenborg</i> . Flickb... 1.50
152. Flickorna på Solhaga av <i>Alva Krondal</i> . Flickbok..... 1.50	184. Cowboy-flickan av <i>Ester Bolinder</i> . Flickbok 1.50
153. Det nya hemmet av <i>Ethel Turner</i> . Flickbok..... 1.50	185. Prinsessan Ilse av <i>Berta Clément</i> . Flickbok 1.50
154. "Lillgäsen" av <i>Anne Lykke</i> . Flickbok..... 1.50	186. Vi reder oss själva av <i>Vera v. Kræmer</i> . Flickbok 1.50
155. "Bc' i tyska av <i>Gustaf Lindwall</i> 1.50	187. Fröken Sprakfåle växer upp av <i>Lisa Eurén-Berner</i> . Flickbok..... 1.50
156. Slavjägarnas hövding av <i>Gustaf Bolinder</i> 1.50	188. Pojkarna i Hagalund av <i>Gustaf Lindwall</i> 1.50
157-158. Bland kapare i Spanska sjön av <i>Erik Borg</i> 2.50	189. Gröna flodens hemlighet av <i>Gustaf Bolinder</i> 1.50
159. Kärnpojkar av <i>Axel Kerfve</i> 1.50	190. De sju drakarna av <i>Bertil Cleve</i> 1.50
160. Spejaren av <i>Olov Thomas</i> 1.50	191. Östersjöpiraternas borg av <i>Axel Kerfve</i> 1.50
161. Den försvunnna staden av <i>Niels Meyn</i> 1.50	192. Hjortfot och nybyggarna av <i>Edward S. Ellis</i> ... 1.50
162. I rödskinnens spår av <i>Edward S. Ellis</i> 1.50	193. Sjörnöga, Mohawkernas hövding av <i>Olov Thomas</i> 1.50
163. Astas nya hem av <i>Anna Baadsgaard</i> . Flickbok..... 1.50	194. Olle klarar sig själv av <i>Niels Meyn</i> 1.50
164. Stockholmskusinerna av <i>Hedvig Svedenborg</i> . Flickb. 1.50	
165. Fröken Sprakfåle av <i>Lisa Eurén-Berner</i> . Flickbok..... 1.50	

www.books2ebooks.eu